NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.018.04.2018

Pan Jacek Gębicki
Dyrektor Szkoły Podstawowej
im. Janusza Korczaka
w Czerwieńsku
ul. Graniczna 5A, 66-016 Czerwieńsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/027 Zmiany w systemie oświaty

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze
ul. Podgórna 9a, 65-213 Zielona Góra
T +48 68 410 66 00, F +48 68 410 66 39
lzg@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Czerwieńsku (dalej *Szkoła*, *SP*) ul. Graniczna 5A, 66-016 Czerwieńsk
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Gębicki, Dyrektor Szkoły, zajmowane stanowisko od 1 września 2000 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie i wdrożenie zmian w systemie oświaty. 2. Zmiany warunków lokalowych i organizacyjnych w związku z reformą oświaty. 3. Współpraca z instytucjami przy wprowadzaniu zmian w systemie oświaty.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2018 (do czasu zakończenia kontroli oraz ewentualnie okres wcześniejszy, jeżeli będzie miał wpływ na kontrolowaną działalność).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1]
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontrolerzy	1. Lidia Sobkowiak-Mariasz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/112/2018 z dnia 16.10.2018 r. 2. Ewa Grosse, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/109/2018 z dnia 16.10.2018 r. (akta kontroli str. 1-2)

[1] Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna[2] kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W związku z wdrażaniem reformy oświatowej dyrektor Szkoły podjął aktywną współpracę ze środowiskiem nauczycieli, rodziców, uczniów i pracowników niepedagogicznych, w zakresie tworzenia optymalnych warunków do realizowanych zadań. Z odpowiednim wyprzedzeniem rozpoczęto prace projektowe nad arkuszem organizacyjnym szkoły, ustalono nowe plany nauczania, sporządzono projekty planu finansowego szkoły na lata 2018 i 2019. Nauczyciele brali udział w szkoleniach przygotowujących do podjęcia działalności dydaktyczno-wychowawczej w zreformowanej szkole.

Nie wystąpiły negatywne zjawiska związane ze zwolnieniami czy redukcją etatów, a działania w zakresie diagnozowania ewentualnych braków kadrowych podjęte we współpracy z organem prowadzącym pozwoliły pozyskać nauczycieli o odpowiednich kwalifikacjach. Pojawiło się natomiast zjawisko tzw. „wędrujących nauczycieli", co zdaniem NIK może negatywnie wpływać na proces dydaktyczny oraz wyniki uczniów w nauce. Zatrudnieni nauczyciele w przeważającej większości posiadali odpowiednie do realizowanych zajęć edukacyjnych kwalifikacje oraz dokształcali się w związku z wprowadzanymi zmianami w systemie oświaty. Wszyscy uczniowie zostali zaopatrzeni w komplet podręczników i materiałów edukacyjnych do każdego przedmiotu.

W związku ze zwiększoną liczbą uczniów, wynikającą ze zmian w systemie oświaty po 1 września 2017 r., pojawiły się bądź nasiliły negatywne zjawiska, polegające na:

- przekroczeniu liczebności grup na m.in. zajęciach wyrównawczych z języka polskiego;
- niezachowaniu zasad higieny procesu nauczania, tj. wystąpieniu dni, w których kumulowane są zajęcia z dominującą pracą statyczną i długotrwałą koncentracją, a także planowanie takich zajęć po szóstej godzinie lekcyjnej i łączenie ich w bloki;
- zmniejszeniu dostępności szkolnych kół zainteresowań oraz zajęć dla uczniów szczególnie uzdolnionych.

W związku z zakończoną budową budynku, w którym znalazły się trzy sale dydaktyczne oraz sala gimnastyczna poprawiły się warunki lokalowe od roku szkolnego 2018/2019, co złagodziło skutki reformy. Nadal jednak występują braki w wyposażeniu sal w pomoce dydaktyczne. W związku ze zwiększającą się liczbą uczniów, szkoła w przypadku dwóch oddziałów nie była w stanie zapewnić każdemu uczniowi dostępu do komputerów, w świetlicy i stołówce - mebli dostosowanych do wzrostu uczniów, dla uczniów klas IV-VIII – szafek, a także lektur zgodnych z nową podstawą programową w wystarczającej ilości. Dyrektor podejmuje jednak działania, które powinny pozwolić na usunięcie tych braków wyposażenia. Niewystarczająca, w stosunku do zwiększonej liczby uczniów jest ilość armatury sanitarnej.

W budynku i na terenie szkoły nie zapewniono w pełni uczniom bezpiecznych warunków, jednak dyrektor Szkoły niezwłocznie podjął działania zmierzające do usunięcia tych nieprawidłowości, a większość z nich wyeliminował przed zakończeniem czynności kontrolnych.

[2] Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe[3] kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie zmian w systemie oświaty

Opis stanu faktycznego

1.1 W roku szkolnym 2018/2019 w Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Czerwieńsku 356 uczniów realizowało obowiązek nauki w 19 oddziałach szkolnych, nie utworzono natomiast oddziałów przedszkolnych, ani filii szkolnych. Szkoła była pracodawcą dla 44 nauczycieli.

W latach szkolnych:

- 2016/2017 w szkole uczyło się 271 uczniów w 14 oddziałach, a zatrudnionych było 33 nauczycieli,
- 2017/2018 w szkole uczyło się 316 uczniów w 17 oddziałach, a zatrudnionych było 38 nauczycieli[4].

Szkoła ta z dniem 1 września 2017 r. została przekształcona z sześcioletniej szkoły podstawowej w ośmioletnią szkołę podstawową. W związku z wprowadzoną zmianą ustroju szkolnego dyrektor Szkoły podejmował aktywną współpracę z nauczycielami, rodzicami, uczniami i pracownikami niepedagogicznymi, w szczególności:

- przedstawiał informacje o nadchodzących zmianach związanych z reformą oświaty w ramach szkoleniowych rad pedagogicznych[5] oraz na posiedzeniach rady rodziców[6],
- podczas posiedzenia rady pedagogicznej w dniu 23.11.2016 r. zobowiązał wszystkich wychowawców klas do zapoznania rodziców z założeniami reformy oświaty,
- informował o wprowadzanych zmianach pracowników szkoły (stosownie do art. 234 ustawy przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe[7]), jednak obowiązek ten został zrealizowany z kilkunastodniowym opóźnieniem,
- jak wynika z wyjaśnień dyrektora Szkoły - wraz z wychowawcami klas upowszechniał listy Minister Edukacji Narodowej kierowane do uczniów i ich rodziców oraz przekazał uczniom ulotki przygotowane przez MEN – informujące o wprowadzanych zmianach.

Nauczyciele uczestniczyli również w kursach doskonalących i warsztatach organizowanych poza szkołą, związanych z nową podstawą programową oraz zmianami prawnymi. W roku szkolnym poprzedzającym wejście w życie reformy w tego rodzaju szkoleniach uczestniczyło 15 nauczycieli (45% zatrudnionych), a po 1.09.2017 r. – 11 nauczycieli (29%) - opis w pkt 2.1.5 wystąpienia.

Odnośnie wprowadzanych zmian w systemie oświaty rodzice wyrażali swoje wątpliwości już na początku roku szkolnego poprzedzającego wprowadzenie reformy, tj. we wrześniu 2016 r. Na posiedzeniu rady rodziców w dniu 20.09.2016 r. dyrektor Szkoły informował, że zgodnie z projektem nowej ustawy uczniowie dotychczasowych klas szóstych będą kontynuować naukę do klas ósmych i że

---

[3] Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

[4] Dane według stanu na dzień 30 września danego roku szkolnego.

[5] Wszystkim obecnym na szkoleniowych radach pedagogicznych nauczycielom Dyrektor przedstawił:

- w roku szkolnym 2016/2017: list Minister Edukacji Narodowej z dn. 24 sierpnia 2016 r. zapowiadający reformę oświaty, zmiany w prawie oświatowym obowiązujące od 1 września 2017 r., broszurę informacyjną „Dobra Szkoła – reforma edukacji. Najważniejsze zmiany. Pytania i odpowiedzi", prezentację multimedialną przygotowaną przez MEN,
- w roku 2017/2018: ustawę Prawo Oświatowe oraz zmiany w rozporządzeniach obowiązujących od 1 września 2017 r. i organizację nowego roku szkolnego w świetle reformy systemu oświaty.

[6] M.in. podczas zebrania prezydium rady rodziców 7.12.2016 r. dyrektor szkoły przekazał informacje ze spotkania z Minister Edukacji Narodowej, które odbyło się 25.11.2016 r. w Gorzowie Wlkp.

[7] Dz. U. z 2017 r. poz. 60 ze zm., dalej ustawa wprowadzająca.

dzieci nie będą dojeżdżać z Nietkowa. Natomiast nie ma pewności, czy szkoła podstawowa w Czerwieńsku będzie mieściła się w aktualnym budynku przy ul. Granicznej z uwagi na konieczność zagospodarowania budynku po Gimnazjum w Czerwieńsku.

(akta kontroli str. 28-70, 76-84, 92-101, 474)

Dyrektor szkoły poinformował pracowników szkoły o wprowadzanych zmianach organizacyjnych wynikających z przekształcenia sześcioletniej szkoły podstawowej w ośmioletnią szkołę podstawową, w tym na temat dalszego ich zatrudnienia, jednak dokonał tego z 16-dniowym opóźnieniem w stosunku do terminu ustawowego.

(akta kontroli str.100-101)

1.2. Od czerwca 2016 r. do końca stycznia 2018 r. w Szkole prowadzono rozbudowę budynków szkolnych, polegającą na dobudowaniu nowej części (budynek C), w której znalazły się druga sala gimnastyczna wraz z szatniami oraz sale dydaktyczne (informatyczna, matematyczna i przyrodnicza)[8]. Budowa sali gimnastycznej została dofinansowana przez Ministra Sportu i Turystyki ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (FRKF) w ramach Programu Rozwoju Regionalnej Infrastruktury Sportowej – Edycja 2016, budowa sal dydaktycznych była współfinansowana środkami z budżetu UE[9]. Konieczność rozbudowy Szkoły wynikała z potrzeb w zakresie dostosowania obiektu szkolnego oraz jego wyposażenia do liczby uczniów, nie była związana z reformą systemu oświaty. Ukończenie jej realizacji, znacznie poprawiło warunki nauczania. Pozwoliło również uniknąć części negatywnych konsekwencji związanych ze zwiększoną liczbą uczniów w szkole podstawowej (opis poniżej w pkt. 2.2).

(akta kontroli str. 99)

W zakresie dostosowania do wymogów reformy organizacji nauki dyrektor ustalił:

- ramowe plany nauczania dostosowane do nowej podstawy programowej[10], począwszy od roku szkolnego 2017/2018 dla klas I, IV i VII, a w następnym roku – odpowiednio dla kolejnych klas;
- w prawidłowym trybie organizację szkoły - dyrektor Szkoły przystąpił do prac projektowych nad arkuszem organizacyjnym na rok szkolny 2017/2018 w porozumieniu z nauczycielskimi związkami zawodowymi[11], sporządził arkusz organizacyjny szkoły dnia 21.04.2017 r., którego projekt uzyskał pozytywną opinię rady pedagogicznej[12]. Ww. arkusz został pozytywnie zaopiniowany przez Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp. (12.05.2017 r.) i został zatwierdzony przez organ prowadzący (22.05.2017 r.)[13].

Dyrektor na bieżąco reagował na zmiany mające wpływ na organizację pracy szkoły, czego wyrazem było wprowadzenie we wrześniu 2017 r. aneksu do arkusza organizacji pracy szkoły[14].

---

[8] W dniu 21.06.2016 r. dokonano wbudowania aktu erekcyjnego pod budowę sali gimnastycznej http://www.czerwiensk.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&sub=1&menu=2&dzialy=2&schemat=3&akcja=artykul&artykul=670 [dostęp 20.12.2018 r.].

W dniu 21 lutego 2017 r. dyrektor zapoznał radę rodziców z działaniami dotyczącymi budowy nowej sali gimnastycznej oraz przygotowywaniu sal dydaktycznych.

[9] http://bip.czerwiensk.pl/system/obj/7486_Sprawozdanie_z_wykonania_budzetu_2017.pdf

[10] Art. 273 i art. 291 ust. 1 pkt 1 ustawy przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe.

[11] Projekt arkusza został pozytywnie zaopiniowany w dniu 10 kwietnia 2017 r. przez Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Komisję Zakładową Oświaty i Wychowania oraz w dniu 13 kwietnia 2017 r. przez Związek Nauczycielstwa Polskiego Zarząd Oddziału w Czerwieńsku.

[12] Uchwałą Nr 6/2016/2017 z dnia 20 kwietnia 2017 r Rada Pedagogiczna wyraziła pozytywną opinię na temat propozycji dyrektora szkoły w sprawie przydziału nauczycielom stałych prac i zajęć w ramach wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatkowo płatnych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w roku szkolnym 2017/2018.

[13] Burmistrz Gminy Czerwieńsk zatwierdził 17 oddziałów, 727 godzin ogółem (w tym 162 ponadwymiarowych), 40,307 etatów pedagogicznych, 11,75 etatów pracowników niepedagogicznych (w tym 11,75 pracowników obsługi) oraz 3,31 etatów w świetlicy.

[14] W dniu 28.08.2017 r. rada pedagogiczna wyraziła pozytywną opinię dotyczącą zmian przedstawionych przez dyrektora szkoły, które dotyczyły m.in. powierzenia obowiązków wychowawcy świetlicy, przydziału wychowawstwa dla dwóch klas IV,

(akta kontroli str. 102- 126, 257-266, 381-386)

Plan finansowy Szkoły (po zmianach) zakładał wydatki w wysokości :

- 3.008,6 tys. zł w 2016 r. (wydatki bieżące), wykonano 2.973,3 tys. zł (98,8%);
- 3.084,6 tys. zł w 2017 r. (wydatki bieżące), wykonano 3.083,6 tys. zł (100%);
- 3.945,1 tys. zł w 2018 r. (na dzień 30.09.2018 r.), w tym bieżące 3.857,6 tys. zł, a wykonanie wyniosło odpowiednio: 2.686,7 tys. zł (68,1%) i 2.649,3 tys. zł (68,7%).

Wzrost planowanych wydatków w porównaniu do roku poprzedniego w 2017 r. był niewielki (wyniósł 2,5%), natomiast w 2018 r. był już znaczący (stanowił 27,9% wydatków ogółem, a bieżących - 25,1%). Przyczyną wzrostu planowanych wydatków Szkoły są przede wszystkim zwiększone wydatki na wynagrodzenia i pochodne[15] - o 550,3 tys. zł (o 27,1%). Tego rodzaju wydatki wyniosły w 2016 r. – 1.951,6 tys. zł, w 2017 – 2.032,1 tys. zł, do 30.09.2018 r. - 1.826,3 tys. zł.

Dyrektor wyjaśnił, że o*d 1 września 2018 roku edukację w szkole rozpoczęła klasa ósma, co oznaczało wzrost o dodatkowe 2 oddziały szkolne. Na wynagrodzenia, w tym dodatki za wychowawstwo, dodatki motywacyjne, godziny ponadwymiarowe stałe - wynikające z arkusza organizacyjnego oraz godziny wynikające z zastępstw doraźnych oraz pochodne od tych wynagrodzeń, należało zabezpieczyć w planie finansowym szkoły na bieżący rok dodatkowe środki finansowe. W kalkulacji wynagrodzeń uwzględniono również podwyżki dla nauczycieli w wysokości 5% wynagrodzenia zasadniczego, które weszły w życie od 1 kwietnia 2018 roku, skutkowało to również zwiększoną kwotą wysługi lat, stawką za godziny ponadwymiarowe według awansu zawodowego oraz dodatkiem wiejskim, od którego naliczane są składki ZUS i Fundusz Pracy. W 2018 roku na złożony przez nauczycieli akces zaplanowano jeden urlop dla poratowania zdrowia oraz dwie odprawy emerytalne. Jednocześnie, w wyniku uzyskania przez 8 nauczycieli uprawnień do nagród jubileuszowych, zabezpieczono środki finansowe na ich wypłatę. W 2017 roku, były tylko trzy nagrody jubileuszowe oraz wypłacono tylko jedną odprawę emerytalną. W lutym 2018 roku oddano do użytku nową salę gimnastyczną oraz dodatkowe pomieszczenia lekcyjne. To skutkowało dodatkowym zatrudnieniem dwóch pracowników obsługi do sprzątania nowego obiektu. Zaplanowano również dwie odprawy emerytalne dla pracowników obsługi.*

W październiku 2018 roku pracownicy niepedagogiczni otrzymali podwyżkę wynagrodzeń zasadniczych o 150,00 zł. na etat, co skutkowało również wzrostem dodatku za wysługę lat oraz pochodnych od wynagrodzeń.

W listopadzie 2018 roku Uchwałą Rady Miejskiej w Czerwieńsku został zmieniony Regulamin wynagradzania nauczycieli. Przyjęcie nowego regulaminu wynagradzania przyniosło podwyższenie dodatków funkcyjnych dla dyrektorów, dodatków za wychowawstwo, dodatków motywacyjnych oraz za warunki trudnościowe. Na te wszystkie zadania szkoła była zobowiązana zabezpieczyć środki finansowe.

W 2017 roku zrealizowano w § 4010, 4040, 4110, 4120 – 100 % planowanych wydatków na wynagrodzenia i pochodne, natomiast na 30 września 2018 roku realizacja tych paragrafów wyniosła średnio 70%. Kwota pozostająca w planie finansowym szkoły do końca bieżącego roku zabezpieczy planowane środki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń dla wszystkich pracowników szkoły.

(akta kontroli str. 128-152, 471-472)

---

przydziału klas dla nauczyciela języka polskiego oraz przydziału zajęć z godzin dyrektorskich. Aneks po pozytywnym zaopiniowaniu przez związki zawodowe (13.09.2017 r. i 15.09.2017 r.) oraz Lubuskiego Kuratora Oświaty (20.09.2017 r.), zatwierdzony został przez organ prowadzący w dniu 28.09.2017 r.

[15] Wydatki planowane w dziale 801, rozdziale 80101, par. 4010, 4040,4110, 4120, 4170, 4440 wyniosły w 2017 r. 2.032,2 tys. zł, natomiast w tych samych podziałkach klasyfikacji budżetowej w 2018 r. plan wynosił 2.582,5 tys. zł.

Korekty realizowanego planu finansowego szkoły w 2017 r. nie były związane z reformą systemu oświaty. Dyrektor sporządził projekt planu finansowego szkoły na lata 2018 i 2019, które przekazał do Centrum Usług Wspólnych w Czerwieńsku (dalej *CUW*) odpowiednio 6.10.2017 r. i 5.10.2018 r. Ww. projekty nie zostały zaopiniowane przez radę rodziców, pomimo takiego obowiązku wynikającego z art. 84 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe[16].

(akta kontroli str. 153-175)

W projektach planów finansowych dyrektor wskazywał na konieczność przygotowania obiektu szkolnego wraz z jego zewnętrzną infrastrukturą oraz poszczególnymi pomieszczeniami i wyposażeniem do funkcjonalności przewidzianej w nowym ustroju szkolnym w następującym zakresie:

- na rok 2018 – wyposażenie nowej sali gimnastycznej i znajdujących się przy niej szatni, zakup elementów wyposażenia magazynu sprzętu sportowego (w tym zakup materaca do skoku wzwyż celem realizacji podstawy programowej dla klas IV-VIII), zakup maszyny czyszczącej do sali gimnastycznej, remont biblioteki szkolnej i adaptację dodatkowych pomieszczeń na potrzeby biblioteki, zakup lektur szkolnych, które znalazły się w nowej podstawie programowej dla klas IV, V, VII i VIII, zakup kserokopiarki,
- na rok 2019 – zakup metalowych szafek dla uczniów, zakup czterech komputerów , zakup dodatkowych regałów bibliotecznych.

Ponadto dyrektor przewidywał konieczność zwiększenia liczby etatów pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych.

W związku z zachowaniem ciągłości funkcjonowania SP w Czerwieńsku w oparciu o dotychczasową bazę dydaktyczną i wydłużeniem jedynie ciągu nauczania z sześciu do ośmiu klas nie powstała konieczność dokonania zmian stron w umowach z kontrahentami, ani dodatkowej inwentaryzacji majątku.

(akta kontroli str. 153-175)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dyrektor szkoły z 16-dniowym opóźnieniem w stosunku do terminu ustawowego, określonego na dzień 15 maja 2017 r., poinformował pracowników szkoły o wprowadzanych zmianach organizacyjnych wynikających z przekształcenia sześcioletniej szkoły podstawowej w ośmioletnią szkołę podstawową, w tym na temat dalszego ich zatrudnienia. Tym samym naruszono termin realizacji tego obowiązku określony w art. 234 ust. 2 ustawy wprowadzającej. Dyrektor szkoły wyjaśnił, że opóźnienie było spowodowane niedopatrzeniem, *błędnie uznano, że czynność tę należy przeprowadzić z zachowaniem 3 miesięcznego okresu poprzedzającego przekształcenie.*

(akta kontroli str. 100, 474)

2. Projekty planów finansowych na lata 2018 i 2019 nie zostały zaopiniowane przez radę rodziców stosownie do art. 84 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo oświatowe. Dyrektor wyjaśnił, że *Rada Rodziców każdorazowo była informowana o przygotowanym przez dyrektora szkoły projekcie planu finansowego na kolejny rok budżetowy. Nigdy też nie wniosła do niego żadnych uwag. Niestety, nie zostało to odnotowane w protokołach z jej posiedzeń.*

(akta kontroli str. 153-175, 475)

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor Szkoły podjął aktywną współpracę m.in. z nauczycielami, rodzicami, uczniami, w zakresie tworzenia optymalnych warunków do realizowanych zadań związanych z wdrażaniem reformy oświatowej. Z odpowiednim wyprzedzeniem

[16] Dz.U. z 2018 poz. 996 ze zm.

rozpoczęto prace projektowe nad arkuszem organizacyjnym szkoły, ustalono nowe plany nauczania, sporządzono projekty planu finansowego szkoły na lata 2018 i 2019. Nauczyciele brali udział w szkoleniach przygotowujących do podjęcia działalności dydaktyczno-wychowawczej w zreformowanej szkole. Nieprawidłowości stwierdzone w badanym obszarze miały charakter formalny i polegały na opóźnieniu w przekazaniu informacji pracownikom pedagogicznym o zmianach organizacyjnych w szkole, a także na nieudokumentowaniu opiniowania projektów planów finansowych przez radę rodziców.

OBSZAR

2. Zmiany warunków lokalowych i organizacyjnych w związku z reformą oświaty

2.1 Zmiana warunków organizacyjnych w związku z reformą oświaty

Opis stanu faktycznego

2.1.1 Podstawowym aktem prawnym regulującym funkcjonowanie Szkoły jest *Statut Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Czerwieńsku*. Statut ten, w związku z dostosowaniem do nowego ustroju szkolnego od 1 września 2017 r., został przyjęty w ustawowym terminie, w obowiązującym trybie (art. 322 ust. 1 ustawy wprowadzającej i art. 80 ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo oświatowe w związku z art. 82 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe)[17]. Statut ten zawierał treść wymaganą art. 98 ustawy Prawo oświatowe, jednak był nieaktualny.

(akta kontroli str. 179-234)

2.1.2 Liczba zatrudnionych w szkole nauczycieli wzrosła w badanym okresie. W roku szkolnym[18]:

- 2016/2017 wyniosła ona 33 nauczycieli na 29,07 etatach, w tym w pełnym wymiarze - 26, a niepełnym – 7 nauczycieli;
- 2017/2018 – 38 nauczycieli na 29,56 etatach, w tym w pełnym wymiarze - 26, a niepełnym –12 nauczycieli;
- 2018/2019 – 44 nauczycieli na 32,40 etatach, w tym w pełnym wymiarze - 27, a niepełnym – 17 nauczycieli.

W okresie objętym kontrolą żaden z nauczycieli zatrudnionych w szkole nie został zwolniony, ani nie nastąpiła redukcja etatów[19]. Zwiększyła się natomiast liczba nauczycieli zatrudnionych na część etatu.

Na dzień 30.09.2017 r. połowę nauczycieli pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy stanowili nauczyciele, którzy zatrudnieni byli w innych szkołach prowadzonych przez Gminę Czerwieńsk, a w kontrolowanej szkole uzupełniali bądź realizowali etat z innej szkoły. W roku szkolnym 2018/2019 tacy nauczyciele stanowili 94,1% nauczycieli pracujących w niepełnym wymiarze[20].

Nasiliło się zatem zjawisko tzw. „wędrujących nauczycieli", tj. takich, którzy aby dopełnić pensum (18 godzin) muszą pracować w kilku szkołach. O ile w roku szkolnym 2016/2017 był to jeden nauczyciel na 0,22 etatu, o tyle w kolejnych latach po wprowadzeniu reformy było ich sześciu na 1,22 etatu i szesnastu na 5,52 etatu.

(akta kontroli str. 10, 76-84, 471)

[17] Przyjęty do stosowania uchwałą Rady Pedagogicznej nr 5/2017/2018 z dnia 28 listopada 2017 r., obowiązujący od 1.12.2017 r.

[18] Według stanu na dzień 30 września danego roku szkolnego.

[19] W Szkole nie wystąpiła sytuacja zwolnień nauczycieli (w trybie art. 20 ustawy Karta Nauczyciela), wydanych przez dyrektora szkoły zgód na przeniesienie nauczyciela do innej szkoły (w trybie art. 18 ustawy Karta Nauczyciela), polecenia organu prowadzącego (w trybie art. 22 ustawy Karta Nauczyciela) dotyczącego obowiązku podjęcia pracy w innej szkole celem uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru pensum.

[20] Tj.: w roku szkolnym 2017/2018 sześciu nauczycieli z dwunastu zatrudnionych w niepełnym wymiarze, a w roku szkolnym 2018/2019 szesnastu nauczycieli spośród siedemnastu zatrudnionych w niepełnym wymiarze.

Po wprowadzeniu reformy, od 1 września 2017 r. Szkoła zwiększyła zatrudnienie nauczycieli większości przedmiotów (w przeliczeniu na etaty)[21]. W związku z nowymi klasami VII i VIII zwiększyła się również liczba godzin zajęć z wychowawcą, zajęć w bibliotece oraz zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Zmiany w zakresie zatrudnienia nauczycieli realizujących przedmioty, które znajdują się zarówno w starej, jak i nowej podstawie programowej polegały przede wszystkim na zwiększeniu liczby realizowanych przez dotychczas zatrudnionych nauczycieli godzin, w tym ponad pensum, co dotyczyło nauczycieli m.in. matematyki, historii, języka polskiego oraz wychowania fizycznego. Nauczyciele z innych szkół, dopełniający w szkole pensum to:

- w roku szkolnym 2017/2018 – sześciu nauczycieli w wymiarze 22 godzin na 637 godzin ogółem (3,5%), w tym nauczyciele: techniki – 6 godzin, języka angielskiego – 5 godzin, historii – 5 godzin, języka polskiego – 4 godziny, geografii - 1 godzina i fizyki – 1 godzina;
- w roku szkolnym 2018/2019 – szesnastu nauczycieli w wymiarze 105,53 godziny na 847,5 przyznanych godzin ogółem (12,5%), w tym: dwie nauczycielki języka polskiego – 13 i 0,38 godziny, dwoje nauczycieli historii - 9 i 4,27 godziny, nauczyciele: geografii – 12 godzin, fizyki – 11 godzin, informatyki – 10 godzin, wychowania fizycznego - 10 godzin, języka niemieckiego – 9 godzin, angielskiego - 6 godzin, religii – 3 godziny, edukacja dla bezpieczeństwa – 2, doradztwa zawodowego – 2 godziny, chemii – 2 godziny, matematyki – 0,88 godziny, pedagog szkolny – 11 godzin.

Diagnoza w zakresie zatrudnienia została przeprowadzona już w styczniu 2017 r., a planowanie stanu zatrudnienia nauczycieli odbywa się na poziomie całej gminy i jest realizowane przez CUW. Stan zatrudnienia był adekwatny do potrzeb.
Koszty zatrudnienia nauczycieli w Szkole opisano w pkt 1.2 wystąpienia.

(akta kontroli str. 11, 85-91)

2.1.3 Zatrudnieni w szkole nauczyciele posiadają kwalifikacje odpowiednie do realizowanych zajęć edukacyjnych[22], za wyjątkiem dwóch nauczycieli prowadzących zajęcia o charakterze terapeutycznym.

(akta kontroli str. 12-27)

2.1.4 Dyrektor szkoły dysponował środkami na szkolenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w wysokości 4,5 tys. zł w 2016 r. i 6,4 tys. zł w 2017 r., przy kwocie, o którą wnioskowano wynoszącej 4,8 tys. zł i 5,0 tys. zł. Wykonanie wydatków za lata 2016-2017 nastąpiło w pełnej wysokości otrzymanych środków. Na dzień 30.09.2018 r. szkoła ma zabezpieczone w planie finansowym zgodnie ze złożonym wnioskiem 16 tys. zł, z których wydatkowano 5,2 tys. zł (32,5 %).

(akta kontroli str.128-152, 176-178)

2.1.5 Dominującą formą kształcenia i doskonalenia nauczycieli w latach 2016/2017 i 2017/2018 były szkoleniowe rady pedagogiczne, gdzie dyrektor szkoły przedstawiał wszystkim obecnym zagadnienia związane z reformą oświaty (opis w pkt 1.1 niniejszego wystąpienia).
Nauczyciele podnosili swoją wiedzę ogólną i zawodową, uczestnicząc w szkoleniach oraz warsztatach organizowanych poza szkołą, związanych przede wszystkim z nową podstawą programową. W roku szkolnym:

- 2016/2017 - 15 nauczycieli z zakresu: przyrody, geografii, biologii, matematyki, edukacji wczesnoszkolnej, kształcenia informatycznego, języka polskiego, zajęć

[21] Nauczyciele języka polskiego, języka angielskiego, niemieckiego, historii, wiedzy o społeczeństwie, geografii, biologii, chemii, fizyki, matematyki, techniki, plastyki, wychowania fizycznego, wychowania do życia w rodzinie oraz doradztwa zawodowego.

[22] Próbą objęto 10 % nauczycieli klas IV-VIII, którym powierzono nauczanie w bieżącym roku szkolnym.

bibliotecznych, języków obcych, plastyki i muzyki, programu wychowawczego - łącznie 65 godzin,

- 2017/2018 – 11 nauczycieli z zakresu: wychowania fizycznego, fizyki, przyrody, katechezy, edukacji informatycznej w klasach I-III, edukacji wczesnoszkolnej, egzaminu ósmoklasisty, doradztwa zawodowego – łącznie 163 godziny,
- 2018/2019 (do 30 września 2018 r.) – 10 nauczycieli z zakresu: kształcenia matematycznego w edukacji wczesnoszkolnej, kształcenia informatycznego w klasach I-III, egzaminu ósmoklasisty, przygotowania uczniów do egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, i matematyki, doradztwa zawodowego – łącznie 70 godzin.

W okresie objętym kontrolą troje nauczycieli ukończyło studia wyższe[23], nie były to jednak formy kształcenia związane bezpośrednio z wprowadzeniem zmian w systemie oświaty[24]. Z powodu zwolnienia lekarskiego i urlopu macierzyńskiego dwoje nauczycieli nie uczestniczyło w żadnej formie kształcenia i doskonalenia zawodowego związanego ze zmianami w systemie oświaty.

(akta kontroli str. 28-70)

2.1.6 Obowiązkowe zajęcia dydaktyczno-wychowawcze w roku 2017/2018 były organizowane w oparciu o dwa obowiązujące rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania[25]. Na podstawie przeprowadzonego badania[26] ustalono, że arkusz organizacyjny po zmianach oraz obowiązujące w kontrolowanym okresie plany lekcji, zawierały prawidłowy tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą w klasach IV-VIII, poza jednym wyjątkiem. Z planów lekcji wynikał bowiem obniżony o jedną godzinę tygodniowo wymiar zajęć wychowania fizycznego, tj. realizacja trzech godzin tygodniowo. Ponadto w dzienniku elektronicznym odnotowywany był tylko trzygodzinny wymiar zajęć, co uniemożliwia sprawdzenie frekwencji[27]. Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że *wszystkie klasy IV-VIII mają w planie lekcji po 3 godz. WF w formie zajęć klasowo-lekcyjnych, natomiast 4 godz. realizowana jest w formie zajęć sportowych lub rekreacyjno-zdrowotnych w grupach klasowych i międzyoddziałowych.* Dodatkowo dyrektor przedstawił zestawienie realizacji tych zajęć z wyszczególnieniem klas, nauczycieli prowadzących, terminu i miejsca realizacji tych zajęć.

Z zestawienia wynika, że czwarta godzina WF była realizowana w roku szkolnym:

- 2016/2017 jako dziesięć godzin lekcyjnych prowadzonych przez dwóch nauczycieli, na jednego nauczyciela przypadał nie więcej niż jeden oddział (jedna grupa, oddzielnie dla dziewcząt i chłopców, lub pojedynczy oddział), co pozwoliło zachować liczebność grup podczas tych zajęć (26 uczniów[28]), zajęcia były prowadzone we wtorki w godzinach od 14.30-18.15, tj. pięć lekcji 45 minutowych bez przerw, w sali gimnastycznej w budynku A, a jeżeli warunki na to pozwalały na boisku szkolnym i na terenach leśnych;

---

[23] Studia magisterskie w zakresie edukacji szkolnej i przedszkolnej (174), studia podyplomowe w zakresie edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną – oligofrenopedagogika (25), studia podyplomowe: wzmocnienie kompetencji wychowawczych, terapia (163).

[24] Ukończone studia nie dawały nauczycielom kwalifikacji do nauczania nowych przedmiotów czy pracy z uczniami w innym przedziale wiekowym.

[25] Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r. poz. 703) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 204, ze zm.).

[26] Próba obejmowała po jednym oddziale z klas IV, VI, VII.

[27] W roku szkolnym 2017/2018 sześciu uczniów z klas IVa, IVb, Va, Vb uczestniczyło w zajęciach TZA w godzinach 14.40 - 15.40, w tym czasie przewidziana była realizacja czwartej godziny WF dla tych klas.

[28] Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych w klasach IV-VI szkoły podstawowej podział na grupy jest obowiązkowy na obowiązkowych zajęciach wychowania fizycznego; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyklasowej, a w przypadku zespołu szkół - także w grupie międzyszkolnej, liczącej nie więcej niż 26 uczniów.

- 2017/2018 jako sześć godzin lekcyjnych prowadzonych przez dwóch nauczycieli, na jednego nauczyciela przypadały grupy składające się z jednego albo dwóch oddziałów, liczące od 31 do 40 uczniów (cztery godziny), co oznacza, że została przekroczona liczebność grupy; zajęcia były prowadzone we wtorki w godzinach od 14.30 do 16.45, tj. trzy lekcje 45 minutowe bez przerw, mniejsze grupy korzystały z połowy sali gimnastycznej w budynku A oraz korzystały z hali sportowej „Lubuszanka";
- 2018/2019 jako 12 godzin lekcyjnych prowadzonych przez trzech nauczycieli, na jednego nauczyciela przypadały grupy, oddzielnie dla dziewcząt i chłopców, co pozwoliło zachować liczebność grup podczas tych zajęć (26 uczniów[29]); zajęcia były prowadzone we wtorki i w środy w godzinach od 14.30 do 16.45, tj. w danym dniu trzy lekcje 45-minutowe bez przerw, w sali gimnastycznej w budynku A, w nowo wybudowanej sali gimnastycznej w budynku C oraz w hali sportowej „Lubuszanka".

Taka organizacja zajęć jest niekorzystna zarówno dla uczniów, jak i nauczycieli (brak przerw pomiędzy tymi zajęciami, natomiast uczniowie oczekują na czwartą godzinę WF po zakończeniu zajęć ujętych w planie – tzw. „okienka").

(akta kontroli str. 256, 477-481, 485-488)

W zakresie sposobu organizacji obowiązkowych zajęć[30] stwierdzono, że w latach 2016/2017-2018/2019 zajęcia nie były organizowane w systemie zmianowym, co jest korzystnym rozwiązaniem dla ucznia[31]. Przerwy pomiędzy zajęciami lekcyjnymi nie były krótsze niż 10 minut, za wyjątkiem opisanych powyżej zajęć WF.

W roku szkolnym 2017/2018 nie wszystkie godziny programu nauczania zostały zrealizowane (brak zastępstw) - stanowiło to 5,8% godzin nauczania przedmiotów, w wypadku których wystąpił brak realizacji.

Zarówno w roku 2016/2017 (przed reformą), jak i w 2018/2019 (po reformie) organizacja obowiązkowych zajęć w szkole była w ograniczonym stopniu zgodna z zasadami higieny procesu nauczania, tj. zajęcia w poszczególnych dniach tygodnia nie uwzględniały podobnej liczby godzin lekcyjnych (± 1 godzina), w tygodniu pomiędzy liczbą godzin zajęć zaplanowaną w danym dniu występują różnice wynoszące więcej niż jedna godzina.

Natomiast po wejściu w życie reformy pojawiły się takie negatywne zjawiska jak:

- występowanie dni, w których kumulowane są zajęcia z dominującą pracą statyczną i długotrwałą koncentracją (matematyka, fizyka, chemia) oraz dni, w których występują tylko przedmioty niewymagające zwiększonej koncentracji;
- planowanie zajęć, w trakcie których dominuje praca statyczna i długotrwała koncentracja po szóstej godzinie lekcyjnej oraz następowanie ich bezpośrednio po sobie (tzw. łączenie w bloki).

Tym samym nastąpiło pogorszenie warunków nauczania w zakresie przestrzegania higieny umysłowej.

---

[29] Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r. poz. 703) na obowiązkowych zajęciach wychowania fizycznego; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyklasowej, a w przypadku zespołu szkół - także w grupie międzyszkolnej, liczącej nie więcej niż 26 uczniów.

[30] Na potrzeby kontroli pod pojęciem tym należy rozumieć korzystny dla ucznia sposób ułożenia planu lekcji, długość przerw, zakres sytemu zmianowego, dostęp do pracowni przedmiotowych, obiektów sportowych itp.

[31] Zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1603 ze zm.), szkoły podstawowe, w których współczynnik zmianowości, oznaczający stosunek liczby oddziałów do liczby pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, wynosi co najmniej 2, mogą prowadzić zajęcia przez pięć lub sześć dni w tygodniu przez cały rok szkolny albo stosować – w zależności od pory roku – przemienny system organizacji tygodnia pracy. Decyzje w tych sprawach podejmują dyrektorzy szkół po zasięgnięciu opinii rady szkoły i rady pedagogicznej. Wcześniej w tym zakresie obowiązywało rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. z 2002 r. Nr 46, poz. 432 ze zm.). Dla SP w Czerwieńsku współczynnik zmianowości był niższy niż 1, w 2016/2017 – 14 oddziałów do 16 pomieszczeń (0,87), w 2017/2018 - 17 oddziałów do 19 pomieszczeń (0,89), w 2018/2019 - 19 oddziałów do 20 pomieszczeń (0,95).

(akta kontroli str. 71-73, 244-255, 295-303, 481-484, 491-493)

Szkoła dysponuje dwoma pracowniami przedmiotowymi (pracownie komputerowe). Dostępność do tych pracowni poprawiła się w stosunku do roku 2016/2017 i związane to było z wybudowaniem części C, w której powstała nowa pracownia. Wszystkie zajęcia komputerowe (informatyka) dla każdego oddziału klas IV-VIII w latach 2016/2017-2018/2019 były prowadzone w pracowniach tego rodzaju. Natomiast szkoła nie posiada pracowni do innych przedmiotów (np. fizyki, chemii) - opis dostępności pracowni w pkt 2.2.1. niniejszego wystąpienia.

Po wejściu w życie reformy pogorszyła się dostępność do sali gimnastycznej – w roku 2016/2017 jedna sala gimnastyczna przypadała na 14 oddziałów, a w 2017/2018 - na 17 oddziałów. Sytuacja poprawiła się po wybudowaniu hali sportowej - w roku szkolnym 2018/2019 na 19 oddziałów przypadają dwie sale. Dopiero oddanie do użytku nowej sali gimnastycznej poprawiło warunki realizacji zajęć z WF. Wcześniej, w roku szkolnym 2016/2017, realizacja podstawy programowej przy wykorzystaniu starej sali gimnastycznej, zwłaszcza przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych, biorąc pod uwagę liczbę dzieci była utrudniona. Sytuacja pogorszyła się po wejściu w życie reformy, w roku szkolnym 2017/2018 w związku ze zwiększoną liczbą uczniów i toczącymi się robotami budowalnymi. Od tego roku uczniowie realizując zajęcia WF korzystali z hali „Lubuszanka" przy Gimnazjum w Czerwieńsku. Dyrektor wyjaśnił, że *w roku szkolnym 2017/2018 wzrost liczby uczniów, spowodowany pozostaniem w szkole klas VII, wymusił konieczność prowadzenia zajęć klasowo-lekcyjnych w mniejszych grupach – które niejednokrotnie musiały korzystać tylko z jednej połówki sali gimnastycznej. Dodatkowo, klasy VI i VII chodziły na podwójne godziny WF do hali sportowej „Lubuszanka".*

(akta kontroli str. 295-303, 477-480)

2.1.7 W roku szkolnym 2018/2019 szkoła zapewniła uczniom zróżnicowaną ofertę zajęć pozalekcyjnych w celu rozwoju zainteresowań i zagospodarowania czasu wolnego (tzw. kółka zainteresowań), tj. 33,5 godziny tygodniowo. Zajęcia dodatkowe zorganizowano w godzinach popołudniowych po ukończeniu przez uczniów obowiązkowych lekcji, przez co są dostępne dla ogółu uczniów. Ww. zajęcia prowadzone są przez nauczycieli posiadających odpowiednie kwalifikacje, a ich realizacja jest ujmowana w dziennikach zajęć pozalekcyjnych[32]. NIK zauważa, że po wprowadzeniu reformy, od 1 września 2017 r. zmniejszyła się dostępność szkolnych kół zainteresowań dla uczniów, w porównaniu do roku szkolnego 2016/2017[33]. Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że było to spowodowane faktem utworzenia w szkole klas VII i VIII: *nauczyciele j. niemieckiego, j. polskiego, geografii, fizyki, chemii, techniki, którzy uczyli w tych klasach – uzupełniali u nas etat swojej macierzystej szkoły, oraz prowadzili zajęcia dydaktyczne w pozostałych szkołach podstawowych na terenie Gminy Czerwieńsk. To nie pozwoliło im na udział w zajęciach kół zainteresowań w naszej szkole.*

(akta kontroli str.74-75, 243, 367-368)

Szkoła oferuje uczniom zajęcia pozalekcyjne określone w rozporządzeniu w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej[34]. Tygodniowy wymiar tego rodzaju zajęć

[32] Objęte badaniem zajęcia Junior Sport / SKS, lekkoatletyka.

[33] Dostępność szkolnych kół zainteresowań została obliczona w następujący sposób: w roku szkolnym 2016/2017 - 35 godziny tygodniowo / 271 uczniów, w roku szkolnym 2017/2018 – 35,5 godziny tygodniowo / 316 uczniów, w roku szkolnym 2018/2019 – 33,5 godzin tygodniowo / 356 uczniów, co w przeliczeniu stanowi odpowiednio 0,13 i 0,11 i 0,09 godziny tygodniowo na jednego ucznia.

[34] Tj.: rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. poz. 532 ze zm.), zmienione rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

w całym okresie objętym kontrolą zwiększał się: w roku szkolnym 2016/2017 wyniósł 61 godzin, w 2017/2018 – 73 godziny, a w 2018/2019 – 98 godzin. W roku szkolnym 2018/2019 prowadzone są zajęcia: dydaktyczno-wyrównawcze (49 godzin), korekcyjno-kompensacyjne (15 godzin), rewalidacyjne dla klas I-VI (22 godziny), logopedyczne (9 godzin), socjoterapeutyczne oraz inne o charakterze terapeutycznym (3 godziny). Szkoła rzetelnie prowadziła diagnozę potrzeb uczniów, a dla zorganizowanych zajęć prowadzono dzienniki zajęć pozalekcyjnych. Pomimo stwierdzenia potrzeb uczniów w tym zakresie, nie wszyscy zostali objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną[35]. Liczebność grup w objętych badaniem zajęciach była zgodna z rozporządzeniem w sprawie zasad organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach, poza dwoma wyjątkami, które miały miejsce w przypadku zajęć wyrównawczych z języka polskiego dla klas IV-VIII.

(akta kontroli str.74-75, 235-242)

2.1.8 Szkolne zestawy programów nauczania na lata 2017/2018 i 2018/2019 zostały dopuszczone przez dyrektora odpowiednio w dniu 14.06.2017 r. i 14.06.2018 r.[36] jednak zestaw programów nauczania na rok wprowadzenia reformy nie uwzględniał klasy VIII. W zakresie podręczników, zespoły nauczycieli przedstawiały dyrektorowi propozycje podręczników i materiałów edukacyjnych (art. 22ab ust. 1 i 2 ustawy o systemie oświaty). Dyrektor po pozytywnym zaopiniowaniu przez radę pedagogiczną przedstawionych przez nauczycieli programów nauczania, zarządził wprowadzenie szkolnego zestawu podręczników, dopuszczonego do użytku na dany rok szkolny[37]. Dopuszczenie podręczników, na podstawie których odbywało się kształcenie nastąpiło jednak z naruszeniem przepisów w tym zakresie (art. 22ab ust. 4 i 6 ustawy o systemie oświaty).

(akta kontroli str. 257-291)

2.1.9 Szkoła z odpowiednim wyprzedzeniem i w odpowiedniej ilości zamówiła zestawy podręczników i materiałów edukacyjnych na rok szkolny 2017/2018 i 2018/2019, co pozwoliło na zapewnienie z początkiem roku szkolnego uczniom kompletu podręczników i materiałów edukacyjnych zgodnych z nową podstawą programową do każdego przedmiotu[38].

(akta kontroli str. 292-294)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Statut Szkoły jest nieaktualny. Pomimo oddania do użytkowania w styczniu 2018 r. nowo wybudowanej części, w której znalazła się sala gimnastyczna, szatnie, trzy sale dydaktyczne i świetlica nie uaktualniono statutu szkoły w części dotyczącej organizacji szkoły (zasobów służących realizacji zadań statutowych szkoły), tj.: liczby sal lekcyjnych i pracowni komputerowych, organizacji pracowni przedmiotowych, liczby i organizacji sal gimnastycznych oraz sal wykorzystywanych na potrzeby świetlicy szkolnej. Dyrektor wyjaśnił, że *rozpoczęto prace nad kolejną nowelizacją statutu szkoły, jednak czynności związane z przygotowaniem nowego*

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591 ze zm.) – obowiązuje od 1 września 2017 r.

[35] W objętych badaniem zajęciach z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, tj. dla uczniów szczególnie uzdolnionych z języka niemieckiego, wyrównawcze z języka polskiego dla klas IV-VIII, logopedyczne, TZA.

[36] Załącznik do uchwały rady pedagogicznej nr 8/2017 z dnia 14 czerwca 2017 r. oraz załącznik do uchwały rady pedagogicznej nr 9/2018 z dnia 14 czerwca 2018 r.

[37] Zarządzenie nr 11/2016 z dnia: 13 czerwca 2016 r., Zarządzenie nr 8/2017 14 czerwca 2017 r. oraz Zarządzenie nr 7/2018 z 4 czerwca 2018 r.

[38] Badaniem w zakresie zapewnienia podręczników objęto w roku szk. 2017/2018 uczniów klas I, IV i VII, natomiast w roku szkolnym 2018/2019 uczniów klas II, VIII.

roku szkolnego zatrzymały ten proces. Konieczność opracowania nowych dokumentów takich jak: regulaminu oceny pracy nauczyciela wraz ze wskaźnikami oceny pracy, Planu działań szkoły na rok szkolny 2018/2019 realizowanego w ramach programu LKO „Wspomaganie dyrektorów szkół podstawowych w zakresie sprawowania nadzoru pedagogicznego nad procesem kształcenia", Planu Nadzoru Pedagogicznego Dyrektora Szkoły, a przede wszystkim planu lekcji, – który umożliwiłby 16 nauczycielom (zatrudnionym do tej pory w Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym w Czerwieńsku) uzupełnienie godzin etatowych w Szkole Podstawowej w Czerwieńsku i w czterech innych szkołach, dla których Gmina Czerwieńsk jest organem prowadzącym – nie pozwoliły na wcześniejsze dopełnienie tego obowiązku.

(akta kontroli str.179-234, 477)

2. Nauczyciele prowadzący zajęcia o charakterze terapeutycznym (trening zastępowania agresji, dalej TZA, i zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne) nie posiadali kwalifikacji wymaganych rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli[39]. Ww. uczestniczyli w kursach i szkoleniach[40], w tym m.in. w 120-godzinnym szkoleniu TZA, jednak w świetle powołanego rozporządzenia są one niewystarczające. Zgodnie z § 23 ust. 2 rozporządzenia kwalifikacje do prowadzenia zajęć resocjalizacyjnych lub socjoterapeutycznych, uwzględniających indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów odpowiednio niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym, posiada osoba, która ma kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela a ponadto ukończyła:

- studia wyższe, studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny, w zakresie resocjalizacji lub socjoterapii, lub
- zakład kształcenia nauczycieli w specjalności resocjalizacja lub socjoterapia.

Dyrektor szkoły wyjaśnił, że *zajęcia TZA są prowadzone w Szkole Podstawowej w Czerwieńsku od 2009 r. Nauczyciele prowadzący te zajęcia ukończyli specjalne szkolenie, u twórcy tej metody terapeutycznej Andrzeja Kołodziejczyka (Trenera superwizora Polskiego Towarzystwa Psychologicznego). Zmiana rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2017 r. poz. 1575) weszła w życie w przededniu rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2017/2018. Nie pozwoliło to nauczycielom na uzupełnienie wymaganych w rozporządzeniu kwalifikacji, a dyrektorowi szkoły na znalezienie odpowiednich specjalistów. W tej sytuacji postanowiłem powierzyć prowadzenie tych zajęć nauczycielom, którzy posiadali długoletnie doświadczenie w terapii dzieci z trudnościami w zachowaniu zgodnie z § 27 cytowanego powyżej Rozporządzenia.*

(akta kontroli str. 18-19, 369-370)

3. W Szkole Podstawowej w Czerwieńsku czwarta godzina WF była realizowana od godziny 14.30 do 18.15 (w roku szkolnym 2016/2017) lub do godziny 16.45 (w latach 2017/2018 i 2018/2019). Zajęcia były prowadzone bez przerw. Taki sposób organizacji tych zajęć spowodował, że nie zostały zachowane zasady higieny procesu nauczania: zajęcia w poszczególnych dniach tygodnia nie uwzględniały podobnej liczby godzin lekcyjnych, uczniowie musieli oczekiwać na te

[39] Dz. U. z 2017 r. poz. 1575.

[40] Posiadane kwalifikacje: mgr pedagogiki w zakresie nauczania początkowego, studia podyplomowe w zakresie geografii, kurs kwalifikacyjny w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, kurs kwalifikacyjny w zakresie oligofrenopedagogiki i szkolenie TZA – 120 godzin, mgr pedagogiki w zakresie nauczania początkowego, studia podyplomowe w zakresie terapii pedagogicznej i szkolenie TZA – 120 godzin.

zajęcia (maksymalny czas wyniósł 3 godziny i 55 minut w przypadku klasy VIa i VIb). Stanowi to również istotne utrudnienie dla uczniów dojeżdżających do szkoły.
Ponadto w roku szkolnym 2017/2018 na jednego nauczyciela przypadały grupy liczące od 31 do 40 uczniów (cztery godziny), co oznacza, że została przekroczona liczebność grupy, o której mowa w § 7 ust. 1 pkt 7 rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania. Z wyjaśnień dyrektora Szkoły niezachowanie zasad higieny nauczania wynika z faktu braku fizycznej możliwości ułożenia planu zgodnie z powyższą zasadą. Dyrektor wyjaśnił, że związane to było z potrzebą zapewnienia dużej grupie uczniów pomocy psychologiczno-pedagogicznej, które ze względu na efektywność tych zajęć, mogły się one odbywać bezpośrednio po zajęciach szkolnych, umożliwienia uczniom zjedzenia obiadu, a także wykorzystania hali sportowej „Lubuszanka", co podniosło atrakcyjność zajęć i pozwoliło na ich realizację w dużo lepszych warunkach niż dostępne w szkole. Odnośnie przerw, dyrektor Szkoły wyjaśnił, że było to podyktowane koniecznością posprzątania obiektu przez pracowników obsługi, którzy codziennie kończą swoją pracę o godz. 19.00, natomiast w sprawie uczniów dojeżdżających: *umożliwiano im wybór takich zajęć, które nie kolidowały z ich dojazdami, bądź uczniowie ci byli dowożeni na zajęcia przez swoich rodziców. Rodzice nigdy nie sygnalizowali swojego niezadowolenia z tego faktu.*
Wyjaśniając przekroczoną liczebność w grupach na czwartej godzinie WF dyrektor wskazał, że wyraził zgodę, aby uczniom, którzy uczęszczali na dodatkowe zajęcia sportowe (SKS i lekkoatletyka) zaliczyć WF, co sprawiło, że liczebność grup tylko w jednym przypadku nieznacznie przekraczała dopuszczalny limit. Podział tej grupy wiązałby się z koniecznością zorganizowania dodatkowych zajęć, co jeszcze bardziej wydłużyłoby czas pobytu uczniów w szkole.

(akta kontroli str. 477-493)

4. W roku szkolnym 2017/2018 nie wszystkie godziny programu nauczania przyjętego w Szkole zostały zrealizowane[41]. Dyrektor wyjaśniając tą sytuację wskazał przede wszystkim: zwolnienia lekarskie nauczycieli, specyfikę zajęć, dla których nie było możliwości prowadzenia zastępstw (język angielski), prowadzenie zajęć przez nauczycieli, którzy jednocześnie pełnili obowiązki dyrektora szkoły, wicedyrektora szkoły oraz dyrektora gimnazjum, a ich nieobecność na zajęciach wynikała z faktu wywiązywania się w tym czasie z innych obowiązków służbowych.

(akta kontroli str. 71-73, 481-482)

5. Organizacja kształcenia w szkole była w ograniczonym stopniu zgodna z zasadami higieny procesu nauczania[42], tj. spośród 10 zbadanych oddziałów:

– w dziewięciu oddziałach zajęcia w poszczególnych dniach tygodnia nie uwzględniały podobnej liczby godzin lekcyjnych (± 1 godzina), w tygodniu pomiędzy liczbą godzin zajęć zaplanowaną w danym dniu występują różnice wynoszące więcej niż jedna godzina[43], w skrajnym przypadku cztery godziny[44], co przy rozpoczynaniu zajęć o zbliżonych porach i zajęciach WF prowadzonych w popołudniowych godzinach, powoduje, że uczniowie w skrajnych przypadkach kończyli zajęcia nawet o 18.15[45];

[41] Wytypowano po jednym oddziale z klas IV, VI, VII. I tak: w klasie IV a – nie zrealizowano: 3 ze 165 godzin języka polskiego, 5 z 99 godzin języka angielskiego, 2 z 33 godzin muzyki, 3 z 33 godzin historii, 2 ze 132 godzin matematyki, w klasie VI b – nie zrealizowano: 15 z 99 godzin języka angielskiego, 1 z 66 godzin historii, 8 z 33 godzin zajęć komputerowych, w klasie VII b – nie zrealizowano:10 z 99 godzin z języka angielskiego, 2 z 66 godzin języka niemieckiego, 5 z 66 godzin historii, 4 z 66 godzin chemii, 2 z 66 godzin geografii, 5 ze 132 godzin wychowania fizycznego.

[42] Próba pięciu oddziałów w roku szkolnym 2018/2019: VIa, VIIa, VIIb, VIIIa, VIIIb , w roku szkolnym 2016/2017: Ia, IVb, Va, VIa, VIb.

[43] W próbie tylko plan dla klasy VIa przewidywał podobną liczbę godzin lekcyjnych, pozostałe dziewięć zbadanych oddziałów miały plan przewidującą różnicę ± 1 godzina.

[44] Klasa Va w roku 2016/2017.

[45] Klasa VIb w roku 2016/2017.

- jeden oddział rozpoczynał zajęcia o różnych porach w poszczególnych dniach tygodnia (różnica 2 godzin i więcej)[46];
- w trzech oddziałach wystąpiły dni, w których kumulowane są zajęcia, gdzie dominuje praca statyczna i długotrwała koncentracja (matematyka, fizyka, chemia) oraz dni, w których występują tylko przedmioty niewymagające zwiększonej koncentracji[47];
- w trzech oddziałach wystąpiły zajęcia, w trakcie których dominuje praca statyczna i długotrwała koncentracja po szóstej godzinie lekcyjnej oraz następowanie ich bezpośrednio po sobie (tzw. łączenie w bloki)[48].

Nierównomierne obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, niezróżnicowanie zajęć w każdym dniu, łączenie zajęć w kilkugodzinne bloki zajęć z tego samego przedmiotu narusza § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych placówkach[49].

Dyrektor niezachowanie higieny procesu nauczania wyjaśniał brakiem fizycznej możliwości ułożenia planu pozwalającego na uwzględnienie podobnej liczby godzin lekcyjnych w tygodniu. W zakresie przedmiotów wymagających koncentracji dyrektor wskazał: *nauczyciele uczący takich przedmiotów jak chemia i fizyka - pracują łącznie w pięciu szkołach na terenie gminy (tzw. „wędrujący nauczyciele"). Z tego względu mogą przyjeżdżać do naszej szkoły tylko w określone dni (chemia - w poniedziałki i czwartki; fizyka – poniedziałki, środy, czwartki i piątki), do tego w określonych godzinach. Matematyka jest nauczana w wymiarze 4 godz. tygodniowo, co dodatkowo wpływa na kumulowanie się tych przedmiotów w ciągu jednego dnia. To uniemożliwia inne ułożenie planu lekcji.*

(akta kontroli str. 244-255, 483-484, 491-493)

6. Dostępność form pomocy psychologiczno-pedagogicznej oferowanych przez szkołę uzależniona jest od zdiagnozowanych potrzeb uczniów, jednak nie wszyscy uczniowie w badanym okresie zostali objęci pomocą. Niżej wymienione zajęcia odbywały się w ograniczonym zakresie.

a) W roku szkolnym 2016/2017 zajęcia logopedyczne zostały zrealizowane jako jedna godzina tygodniowo dla jednego dziecka, podczas gdy do objęcia pomocą zostało wskazanych 21 uczniów z klas I-VI. Dyrektor Szkoły wyjaśnił: *realizowana była w szkole jedna godzina zajęć logopedycznych dla uczennicy, która posiadała orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego i zalecenia w Indywidualnym Programie Edukacyjno-Terapeutycznym. […] Nie udało się objąć wszystkich, 21 dzieci z klas I-VI pomocą logopedyczną, gdyż jedyny w szkole nauczyciel specjalista, który jest również nauczycielem edukacji wczesnoszkolnej był zmuszony dodatkowo prowadzić zajęcia w ramach nauczania indywidualnego z dzieckiem, które było uczniem jego klasy. Wszyscy uczniowie potrzebujący wsparcia logopedycznego zostali „przekierowani" do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sulechowie, gdzie takie zajęcia były dla nich dostępne. Poinformowaliśmy wszystkich rodziców naszych uczniów o takiej możliwości.*

b) W roku szkolnym 2017/2018 nie zorganizowano zajęć:

---

[46] W roku szkolnym 2016/2017 klasa VA.

[47] W roku 2018/2019 odpowiednio w klasach: VII b – w poniedziałki: matematyka, fizyka, chemia, VIII a – w poniedziałki: fizyka, matematyka, chemia, VIII b - w czwartki: chemia, fizyka, matematyka. We wszystkich ww. klasach wtorki są dniami, w których realizowane są tylko przedmioty niewymagające zwiększonej koncentracji.

[48] W roku 2018/2019 odpowiednio w klasach: VII b - w poniedziałki lekcja matematyki bezpośrednio po lekcji chemii, w środy matematyka po lekcji fizyki, VIII a - w czwartki chemia po lekcji matematyki, w piątki zajęcia matematyki bezpośrednio po lekcji fizyki (6 i 7 godzina lekcyjna), VIII b – w poniedziałki chemia na 7 godzinie lekcyjnej, w czwartki zajęcia matematyki bezpośrednio po lekcji fizyki.

[49] Dz. U. z 2003 r. Nr 6 poz. 69 ze zm.

- dydaktyczno-wyrównawczych z języka polskiego dla uczniów klas V, w sytuacji gdy z diagnoz wynikało 15 wskazań,
- dla uczniów szczególnie uzdolnionych z języka niemieckiego dla uczniów klas VI i VII, gdy z diagnoz wynikało odpowiednio: pięć i jedno wskazanie.

Zgodnie z wyjaśnieniami dyrektora Szkoły: *W roku szkolnym 2017/2018 nie objęto uczniów z klas piątych zajęciami wyrównawczymi z języka polskiego, ponieważ mieli oni dodatkową, szóstą obowiązkową godziną języka polskiego w planie lekcji, która została im przydzielona z godzin do dyspozycji dyrektora szkoły i została ujęta w szkolnym planie nauczania. Zajęcia z języka niemieckiego dla klas szóstych i siódmych w roku szkolnym 2017/2018 prowadził nauczyciel, który zatrudniony był równocześnie jeszcze w dwóch innych szkołach na terenie Gminy Czerwieńsk (tj. w Gimnazjum w Czerwieńsku i Szkole Podstawowej w Leśniowie Wielkim). Z tego powodu nie udało mu się wygospodarować dodatkowego czasu na prowadzenie bezpłatnych zajęć rozwijających zainteresowania uczniów z tego przedmiotu. Uzgodniono wówczas, że uczniowie szczególnie uzdolnieni z języka niemieckiego będą otrzymywali dodatkowe materiały i zadania w trakcie trwania lekcji i do samodzielnej pracy w domu.*

c) W roku szkolnym 2018/2019 (do 6.11.2018 r.) nie zorganizowano zajęć dla uczniów szczególnie uzdolnionych z języka niemieckiego, pomimo, że od początku roku upłynęło ponad dwa miesiące[50]. Przyczyny braku ww. zajęć, zgodnie z wyjaśnieniami dyrektora Szkoły miały charakter organizacyjny: *problemy z ułożeniem planu lekcji ze względu na 19 nauczycieli, którzy łączą etaty jeszcze w pięciu innych szkołach oraz obowiązek opracowania Planu działań szkoły na rok szkolny 2018/2019 realizowanego w ramach programu Lubuskiego Kuratora Oświaty „Wspomaganie dyrektorów szkół podstawowych w zakresie sprawowania nadzoru pedagogicznego nad procesem kształcenia". Posiedzenie Rady Pedagogicznej poświęcone pracy z uczniem zdolnym, odbyło się dopiero 6 listopada 2018 r. Począwszy od 7 listopada br. lista uczniów zdolnych została uaktualniona, a nauczyciele zobowiązani do prowadzenia systemowych działań wspierających ich uzdolnienia.*

(akta kontroli str. 75, 235-242, 368-369)

7. W przypadku zajęć wyrównawczych z języka polskiego liczebność grup została przekroczona w stosunku do wymogów wynikających z rozporządzenia w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, które określają że liczba uczestników zajęć nie może przekraczać osiem (§10 rozporządzenia z dnia 30 kwietnia 2013 r. i § 15 z dnia 9 sierpnia 2017 r. rozporządzenia[51]).

- w roku szkolnym 2016/2017 - liczebność grupy wynosiła 12 uczniów klas V i VI (czw. 13.45 do 14.30) i 15 uczniów klas IV (pt. 12.50 do 13.35),
- w roku szkolnym 2018/2019 – liczebność grupy wynosiła 20 uczniów (czw. 8.00 do 8.45) i 13 uczniów (czw. 13.45 do 14.30) – klasy VIII.

Dyrektor wyjaśnił: *w roku szkolnym 2016/2017 […] umożliwiliśmy udział w tych zajęciach wszystkim dzieciom – nawet tym, które nie zostały zakwalifikowane do udziału w zajęciach wyrównawczych. W roku szkolnym 2018/2019 […] w związku z przygotowaniem do egzaminu ósmoklasisty, który po raz pierwszy odbędzie się w bieżącym roku szkolnym, zdecydowaliśmy, że na zajęciach wyrównawczych*

[50] Do dnia przeprowadzenia badania tj. 6 listopada 2018 r. nie została sporządzona lista uczniów szczególnie uzdolnionych i nie zostały zaproponowane uczniom zajęcia.

[51] Tj.: rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. poz. 532 ze zm.),

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591 ze zm.) – obowiązuje od 1 września 2017 r.

uczniowie będą rozwiązywali testy egzaminacyjne i utrwalali materiał objęty egzaminem. Umożliwiliśmy również, na prośbę rodziców uczniów klas ósmych, aby w tych zajęciach brali również udział pozostali uczniowie. W tej formule zajęcia wyrównawcze będą się odbywać do końca pierwszego półrocza, a później tylko dla uczniów zakwalifikowanych na zajęcia wyrównawcze.

(akta kontroli str. 242, 370)

8. Zestaw programów nauczania na rok wprowadzenia reformy nie uwzględniał klasy VIII, pomimo takiego wymogu wynikającego z załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej[52]. Dyrektor wyjaśnił, że w*szystkie, dopuszczone do użytku przez dyrektora szkoły programy nauczania, uwzględniają realizację treści z podstawy programowej zarówno w VII jak i w VIII klasie. Załącznik do uchwały Rady Pedagogicznej nr 8/2017 z dnia 14.06.2017 r. tj. Szkolny Zestaw Programów Nauczania 2017/2018, zawierał błędne wpisy.*

(akta kontroli str.257-266, 476)

9. Dopuszczenie podręczników, na podstawie których odbywało się kształcenie nastąpiło z naruszeniem przepisów w tym zakresie, tj.

- ustalono zestawy podręczników lub materiałów edukacyjnych obowiązujących we wszystkich oddziałach danej klasy, tylko na jeden rok szkolny, a z dokumentacji szkoły nie wynika, aby zasięgnięto opinii rady rodziców odnośnie zestawu podręczników (art. 22ab ust. 4 ustawy o systemie oświaty);
- nie podano do publicznej wiadomości zestawu podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych obowiązujących w danym roku szkolnym (art. 22ab ust. 6 ustawy o systemie oświaty).

Zgodnie z ustawą o systemie oświaty po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady rodziców dyrektor ustala zestaw podręczników lub materiałów edukacyjnych obowiązujący we wszystkich oddziałach danej klasy, przez co najmniej 3 lata szkolne oraz materiały ćwiczeniowe obowiązujące w poszczególnych oddziałach w danym roku szkolnym (art. 22ab ust. 4). Dyrektor zarządzeniem corocznie podaje do publicznej wiadomości zestaw podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiały ćwiczeniowe obowiązujące w danym roku szkolnym (art. 22ab ust. 6). Dyrektor wyjaśnił, że *Rada Rodziców każdorazowo informowana jest o wszystkich działaniach podejmowanych przez szkołę, w tym również o wyborze podręczników i materiałów ćwiczeniowych. We wszystkich, poprzednich latach Rada Rodziców nie zgłosiła żadnych zastrzeżeń do przedstawionych im zestawów podręczników i materiałów ćwiczeniowych. Niestety, tego faktu nie odnotowała w swoich protokołach.* W odniesieniu do braku informacji o trzyletnim obowiązywaniu podręczników: *Dyrektor każdego roku […] przestrzega wymogu, aby taki zestaw obowiązywał we wszystkich oddziałach danej klasy przez co najmniej trzy lata szkolne. Dowodem na to są karty biblioteczne założone dla każdego podręcznika, który jest wypożyczany uczniom w kolejnych latach.* W zakresie podania do publicznej wiadomości zestawu podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych Dyrektor wyjaśnił, że: *są one dostępne w bibliotece szkolnej i sekretariacie szkoły. Posiadają je również w swoich teczkach wychowawcy klas. Szkoła wyposaża wszystkich uczniów w podręczniki i materiały*

[52] Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.

ćwiczeniowe, które zakupuje ze środków przekazanych przez MEN. Na swojej stronie internetowej zamieszcza jedynie wykaz podręczników do religii, które we własnym zakresie są zobowiązani zakupić rodzice uczniów uczęszczających na te zajęcia. Ma to uchronić rodziców przed niepotrzebnym zakupem podręczników, a takie sytuacje zdarzały się w poprzednich latach - mimo prowadzonej wcześniej akcji informacyjnej.

(akta kontroli str. 269-291, 475-476)

2.2 Zmiana warunków lokalowych w związku z reformą oświaty

Opis stanu faktycznego

2.2.1 Wyposażenie pomieszczeń do nauki zapewnia możliwość realizacji podstawy programowej, lecz odnośnie wymagań wynikających z nowej podstawy programowej z 2017 r. - w ograniczonym zakresie.

a) Wszystkie sale lekcyjne, w których zajęcia odbywają uczniowie klas I-III podzielone są na dwie części, tj. edukacyjną wyposażoną w tablicę i stoliki oraz rekreacyjną odpowiednio do tego przystosowaną z dywanem lub wykładziną i stolikiem. Wyposażenie pomieszczeń do nauki dla klas I-III odpowiada wymogom określonym w podstawie programowej[53], tj.:

- w sali klasy III - zgodnie z podstawą programową z 2012 r. – w pełnym zakresie, w szczególności wyodrębniono miejsce, gdzie uczniowie mogą zostawiać swoje rzeczy (szafki),
- w pięciu salach klas I-II - zgodnie z podstawą programową z 2017 r. - znajdują się pomoce dydaktyczne i wymagane wyposażenia, przy czym sale te nie zostały wyposażone w tablice interaktywne, o których mowa w nowej podstawie programowej z 2017 r. Dyrektor szkoły wyjaśnił, że sale te *wyposażone są jednak w projektory multimedialne, które umożliwiają nauczycielom prowadzenie zajęć edukacyjnych z wykorzystaniem multimediów i zaznajamianiem uczniów z tą technologią. Uczniowie z klas I-III mają możliwość korzystania z tablicy interaktywnej na zajęciach komputerowych w sali 204.*

(akta kontroli str. 322-340)

b) Wyposażenie pomieszczeń do nauki dla klas IV-VIII:

- jest wystarczające dla realizacji podstawy programowej z 2012 r. dla klas VI[54],
- w ograniczonym zakresie odpowiada wymogom określonym w nowej podstawie programowej z 2017 r. dla klas IV, V, VII, VIII, ponieważ przede wszystkim w wypadku chemii sale nie zostały zaopatrzone w sprzęt i odczynniki chemiczne, a techniki – w wyposażenie do działań wytwórczych.

(akta kontroli str. 322-340)

c) Realizacji zajęć wychowania fizycznego w szkole służą obecnie: boisko szkolne oraz dwie sale gimnastyczne, w tym jedna nowo wybudowana, oddana do użytku na początku 2018 r. Ponadto część zajęć jest prowadzona w hali „Lubuszanka". Stara sala gimnastyczna, z której korzystali uczniowie w całym okresie objętym kontrolą (w budynku A) wyposażona jest w urządzenia i sprzęt sportowy, tj. drabinki, kosze i

[53] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977, ze zm.).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356, ze zm.).

[54] Język obcy nowożytny: słowniki, pomoce wizualne, odtwarzacz płyt CD, komplet płyt do nauczania, komputer z łączem internetowym, muzyka: instrumenty muzyczne: perkusyjne, instrumenty klawiszowe, dęte, strunowe, sprzęt do odtwarzania, nagrywania i nagłaśniania dźwięku, komputer z dostępem do Internetu i oprogramowaniem muzycznym, biblioteka muzyczna i fonoteka; plastyka: środki dydaktyczne, w tym reprodukcje dzieł sztuki; zajęcia komputerowe: osobny komputer z dostępem do Internetu dla każdego ucznia; wychowanie fizyczne: urządzenia, sprzęt sportowy do zdobycia umiejętności i wiadomości.

bramki. Natomiast nowa sala gimnastyczna (w budynku C) nadal[55] nie została w pełni wyposażona w sprzęt; zostały zamontowane drewniane drabinki oraz elektroniczna tablica wyników, brakuje m.in. koszy do koszykówki, piłkochwytów, siatek ochronnych. W trakcie oględzin prowadzonych w ramach kontroli NIK stwierdzono, że zarówno na boisku szkolnym, jak i w salach gimnastycznych w budynku A i C nie zostały umieszczone regulaminy bezpiecznego ich użytkowana. Sale gimnastyczne zostały wyposażone w szatnie z sanitariatami. Szatnie w przy nowej sali gimnastycznej spełniają standardy sanitarno-higieniczne na wysokim poziomie, natomiast szatnie przy starej sali gimnastycznej w budynku A mają wspólne wejście, do szatni dla dziewcząt przechodzi się przez szatnię dla chłopców ww. nie zostały wyposażone w prysznice.
Zajęcia WF były prowadzone w szkolnych salach gimnastycznych, na boisku szkolnym, od 2017/2018 w hali sportowej „Lubuszanka" (opis w tym zakresie w pkt 2.1.6. wystąpienia).

(akta kontroli str. 304-308, 485-488)

d) Realizacji zajęć komputerowych i informatyki w Szkole służą obecnie dwie pracownie komputerowe (w budynku A i C, ta ostatnia od roku 2018/2019), wyposażone w odpowiednio 13 i 24 stanowisk komputerowych z dostępem do internetu. Jednak w wypadku dwóch oddziałów klasowych spośród 19, wyposażenie pracowni komputerowej nie zapewniało każdemu uczniowi dostępu do osobnego komputera. W poprzednich latach w pracowni komputerowej z 13 komputerami zajęcia lekcyjne odbywały się z podziałem na grupy.

(akta kontroli str. 295—303, 326-340)

2.2.2 Meble szkolne w pomieszczeniach, w których prowadzone są zajęcia dydaktyczne są zgodne z zasadami ergonomii[56]. Rozmiary ławek oraz krzeseł w salach lekcyjnych są dostosowane do wzrostu uczniów[57], w widocznych miejscach wiszą miary wzrostu wraz z zaznaczonymi rozmiarami stołów i krzeseł, odpowiednimi do wzrostu ucznia (kolorystyka) umożliwiające na bieżąco prowadzenie kontroli przez nauczycieli i samokontroli uczniów w zakresie zajmowania ławek i krzeseł. Ponadto trzy sale oddane do użytkowania w 2018 r. w nowo wybudowanej części szkoły zostały wyposażone w regulowane ławki i krzesła[58]. Wszystkie meble utrzymane są w stanie zapewniającym ich bezpieczne użytkowanie. Pozytywnie należy ocenić fakt, że sale lekcyjne dla klas I-III wyposażone zostały w przesuwane tablice z regulowaną wysokością, pozwalające na dostosowanie jej wysokości zarówno do wzrostu ucznia, jak i nauczyciela. W jednej z sal (101) w budynku B zamontowano urządzenie mierzące natężenie hałasu (tzw. „elektroniczne ucho").
W roku szkolnym 2018/2019 szkoła zapewnia uczniom opiekę świetlicową zorganizowaną w trzech grupach. Jedna sala (sala 301, budynek C) została

[55] W dniu oględzin 15.11.2018 r.

[56] Norma PN-EN 1729-1:2016-02 określa wymiary krzeseł i stołów przewidzianych do użytku w instytucjach edukacyjnych. W ramach ww. normy zostało wyróżnionych osiem rozmiarów oznaczonych kolorami. Przykładowo: rozmiar nr 0 (kolor biały) dla wzrostu od 80 cm do 95 cm, rozmiar nr I (kolor pomarańczowy) dla wzrostu od 93 cm do 116 cm, rozmiar nr II (kolor fioletowy) dla wzrostu od 108 cm do 121 cm, rozmiar nr III (kolor żółty) od 119 cm do 142 cm, rozmiar nr IV (kolor czerwony) od 133 – 159 cm, rozmiar V (kolor zielony) od 146 – 176,5 cm, rozmiar VI (kolor niebieski) od 159 – 188 cm, rozmiar VII (kolor brązowy) od 174 - 207 cm.

[57] W dwóch salach lekcyjnych (sala 3 i sala 1, w budynku część A), w których zajęcia miały klasy VII a (wzrost uczniów od 150 cm do 177,5 cm) i VII b (wzrost od 150 cm do 175 cm) przeprowadzono badanie, które polegało na porównaniu rozmiaru mebli z informacją o wzroście uczniów. W sali nr 3 znajdowały się jedna czerwona ławka i pozostałe zielone oraz krzesełka odpowiednie do ławek i jedno niebieskie krzesełko (klasa VII a). W sali nr 1 znajdowały się wyłącznie zielone ławki (klasa VII b). Wszyscy uczniowie siedzieli przy zielonych ławkach na zielonych krzesełkach. Ławki i krzesełka w badanych salach były dostosowane do wzrostu uczniów, w jednym przypadku wzrost ucznia był wyższy o 1 cm niż górna granica rozmiaru zajmowanej przez niego ławki i krzesła.

[58] Dwie sale (401 i 403) w budynku C zostały wyposażone w regulowane krzesła i ławki, natomiast w pracowni komputerowej (sala 402) znajdują się krzesła obrotowe z regulacją wysokości.

przeznaczona przede wszystkim na potrzeby świetlicy, a podczas pierwszych trzech godzin lekcyjnych wykorzystywana jest do prowadzenia zajęć dydaktycznych. W tym czasie nie ma potrzeby zapewniania uczniom opieki świetlicowej, ponieważ każdy oddział w szkole rozpoczyna lekcje od godziny 8.00. Poza tym opieka świetlicowa jest realizowana w salach dydaktycznych budynku B, po godzinach zajęć, oraz w pomieszczeniu stołówki (budynek A).
W sali przeznaczonej na potrzeby świetlicy meble zostały dostosowane do wzrostu i wieku dzieci, które korzystają z opieki w tej sali[59]. Natomiast dwie sale, w których odbywają się zajęcia świetlicowe nie zostało wyposażone w meble odpowiadające wzrostowi uczniów.

(akta kontroli str. 322-342)

Po wejściu w życie reformy dokonano zakupu mebli w rozmiarach przystosowanych do wzrostu uczniów z klas VII i VIII jedynie w ramach wyposażenia nowoutworzonych sal dydaktycznych (do matematyki, przyrody i informatycznej)[60] znajdujących się w budynku C. Do pozostałych sal lekcyjnych meble pozyskano z Gimnazjum w Czerwieńsku.

(akta kontroli str. 483)

2.2.3 Wszystkie sale dydaktyczne, w których realizowane jest kształcenie spełniają normy bezpieczeństwa i higieny. W szkole na każdym piętrze budynku w trwały i wyraźny sposób oznaczono drogi ewakuacyjne oraz w widocznym miejscu umieszczono plany ewakuacyjne. Pomieszczenia tylko dla osób upoważnionych są odpowiednio zabezpieczone i oznaczone, a sposób spędzania wolnego czasu przez uczniów podczas przerw nadzorują dyżurujący nauczyciele. Balustrady schodów w budynku szkoły nie zostały zabezpieczone przed zsuwaniem po nich.
We wszystkich salach dydaktycznych, w których zajęcia mają klasy I-III[61] znajdują się szafki w liczbie przekraczającej liczbę uczniów w oddziale, co daje uczniom możliwość pozostawienia części podręczników lub przyborów w szkole. Szkoła nie zapewnia natomiast szafek uczniom klas IV-VIII.

(akta kontroli str. 304-340)

Teren szkoły od strony ul. Granicznej nie został ogrodzony i sąsiaduje z ulicą, jednak wyjście ze szkoły zostało prawidłowo oddzielone od ulicy barierkami zabezpieczającymi.
W zakresie zachowania w budynku szkolnym i na terenie wokół szkoły zasad bezpieczeństwa i higieny stwierdzono, że:

- w budynku C nie zabezpieczono przestrzeni pomiędzy korytarzem na pierwszym piętrze a nową salą gimnastyczną na parterze – została ona zabezpieczona wyłącznie barierką o wysokości 1,1 m, liczoną od podłogi na pierwszym piętrze, natomiast brak dodatkowego zabezpieczenia (np. siatki, barierki, rolety); ponadto koniec biegu schodów na pierwszym piętrze został zabezpieczony barierką do wysokości poręczy, a przestrzeń nad schodami nie została dodatkowo zabezpieczona;
- w budynku A: w sali gimnastycznej założona obudowa grzejników była w złym stanie (uszkodzona, wystawały metalowe wkręty), stopnie schodów przy szatniach uczniowskich miały różne wysokości, a jeden stopień był obtłuczony;
- ogrodzenie szkoły było w złym stanie (w siatce widoczne uszkodzenia, dziury, ślady doraźnych napraw), w miejscu, gdzie ogrodzenie wykonano z siatki ogrodzeniowej zakończone zostało drutem kolczastym na wysokości poniżej

[59] W Budynku C (sala 301) odbywają się zajęcia świetlicowe dla uczniów klas I-III, sala wyposażona jest w 10 żółtych ławek (dla dzieci o wzroście od 119 cm do 142 cm) i 2 czerwone stoliki (dla dzieci o wzroście 133 cm do 159 cm).

[60] Zadanie to sfinansowano ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020, z którego otrzymano dofinansowanie do budowy i wyposażenia.

[61] Sale nr 101-103 i 201-203.

1,8 m, co narusza § 41 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie[62];

- wejście na teren szkoły od ulicy Granicznej nie zostało zabezpieczone bramą,
- od południowej strony szkoły nawierzchnia placu wykonana z płyt betonowych była w złym stanie (nierówna, wystaje studzienka kanalizacyjna), natomiast stosownie do § 7 ust.2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach na terenie szkoły zapewnia się równą nawierzchnię dróg, przejść i boisk.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami, kontrolerzy NIK, działając na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy o NIK poinformowali dyrektora Szkoły o stwierdzeniu w toku kontroli okoliczności, które mogą stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego. W trakcie kontroli NIK dyrektor podjął działania ograniczające to niebezpieczeństwo (szerzej w pkt 3b).

(akta kontroli str. 304-340, 343-360)

W budynku szkoły znajduje się sześć ogólnodostępnych pomieszczeń sanitarno-higienicznych dla uczniów, po trzy dla dziewcząt i dla chłopców. Wszystkie toalety wyposażone są w środki higieniczne. W szkole jest zapewniony stały dostęp do ciepłej wody. We wszystkich pomieszczeniach sanitarno-higienicznych na ścianach i podłogach stosowane są zmywalne, odporne na wilgoć i ścieranie materiały, urządzenia są sprawne. W pomieszczaniach jest czysto. W aspekcie dostępności dla wszystkich uczniów szkoły, wyposażenie sanitariatów w armaturę sanitarną jest jednak niewystarczające.

(akta kontroli str. 306-307)

Wszystkie nakazy sformułowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Zielonej Górze, kontrolującą co roku stan bezpieczeństwa uczniów w szkole zostały wykonane. Dyrektor corocznie dokonywał kontroli obiektów szkoły w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy szkoły (opis w pkt 2.2.9 wystąpienia).

(akta kontroli str. 400-444)

2.2.4 W szkole funkcjonuje gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, czynny dwa razy w tygodniu po cztery godziny. Gabinet został wyposażony zgodnie z wymogami określonymi rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (§ 27, § 29 i § 36)[63].

(akta kontroli str. 305)

2.2.5 Szkoła zapewnia opiekę świetlicową dla uczniów, którzy pozostają w szkole dłużej ze względu na czas pracy rodziców - na wniosek rodziców lub organizację dojazdu do szkoły[64]. Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze zorganizowane są w trzech grupach stałych[65]. Każda z grup znajduje się pod opieką jednego wychowawcy i nie przekracza 25 uczniów co stanowi spełnienie warunku określonego § 7 ust.1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie

[62] Dz.U. z 2015 r. poz. 1422, ze zm.

[63] Dz.U. z 2012, poz. 739.

[64] Art. 105 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe.

[65] Dwie grupy, w tym dla uczniów klas I-III, odbywają zajęcia od pn. do czw. w godz. 7:00-8:00 i 11:30-16:30 oraz w pt. w godz. 7:00-8:00 i 10:30-16:30 w dwóch salach, przy czym jedna z sal jest przeznaczona wyłącznie na potrzeby świetlicy (budynek C - sala 301) a druga jest wolną salą dydaktyczną wykorzystywaną na potrzeby świetlicy. Trzecia grupa zajęć opiekuńczo-wychowawczych obejmuje uczniów dojeżdżających, a zajęcia prowadzone są od pn. do pt. w godz. 7:00-8:00 oraz 11:30-15:00.

szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli[66]. Oprócz dzieci zapisanych do stałych grup oraz grupy dzieci dojeżdżających z Dobrzęcina, Wysokiego, Leśniowa i Płot, do świetlicy przychodzą uczniowie oczekujący na zajęcia pozalekcyjne oraz na obiad.
Sporządzane przez kierownika świetlicy zasady organizacji świetlicy szkolnej określają cele świetlicy (zapewnienie zorganizowanej opieki wychowawczej uczniom, pomoc w odrabianiu lekcji, zorganizowanie zajęć sprzyjających rekreacji fizycznej, rozwijanie zainteresowań) oraz funkcje świetlicy (opiekuńczą, wychowawczą, profilaktyczną i edukacyjną). Sposób funkcjonowania świetlicy określono w regulaminie pracy świetlicy, który jest częścią składową statutu szkoły.
(akta kontroli str. 208-209, 325, 387-399)

2.2.6 Szkoła zapewnia miejsce do spożywania przez uczniów ciepłych posiłków. Posiłki przygotowywane są przez pracowników kuchni. Wszystkie pomieszczenia w kuchni oraz stołówka są utrzymane w czystości. Na tablicy informacyjnej w stołówce szkolnej wywieszony jest jadłospis. Obiad składa się z dwóch dań i deseru.
(akta kontroli str. 208, 309)

2.2.7 W szkole funkcjonuje biblioteka szkolna czynna przez pięć dni w tygodniu od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 do 14.00. Organizacja biblioteki została określona w regulaminie pracy biblioteki, który jest częścią składową statutu szkoły.
NIK zauważa, że biblioteka szkolna nie posiada na stanie niektórych pozycji z listy lektur z języka polskiego według nowej podstawy programowej w liczbie wystarczającej dla najliczniejszego oddziału danej klasy, co może utrudniać realizację tej podstawy. Dyrektor szkoły wyjaśnił, że lektury są *jeszcze na wyposażeniu Gimnazjum w Czerwieńsku. W razie potrzeby nauczyciele języka polskiego wypożyczają je z biblioteki gimnazjalnej i przekazują uczniom. Uzgodniono, że po „wygaśnięciu" Gimnazjum zostaną one przekazane na stan Szkoły Podstawowej w Czerwieńsku i wówczas ich ilość będzie wystarczająca.*
(akta kontroli str. 206, 323-324, 375-376)

2.2.8 W roku szkolnym 2018/2019 szkoła nie zapewniła uczniom możliwości korzystania z placu zabaw. Z wyjaśnień Dyrektora szkoły wynika, że *w poprzednich latach w szkole funkcjonowała sala zabaw, która powstała w ramach rządowego programu „Radosna szkoła". Znajdowała się ona w obecnej sali nr 204. Jednak przyjście do szkoły, 1 września 2014 roku, dwóch roczników dzieci (6-cio i 7-latków) zmusiło nas do jej czasowej likwidacji, ze względu na brak wystarczającej ilości sal do nauki. Takiego pomieszczenia nie udało się również wygospodarować w następnych latach. Mając w perspektywie rozbudowę szkoły, zrezygnowaliśmy z możliwości ubiegania się o wsparcie na budowę placu zabaw. Teren szkoły, przez ostatnie 3 lata, był placem budowy, co uniemożliwiło nam zorganizowanie takiego miejsca. Planujemy jednak jego postawienie w najbliższym czasie.*
(akta kontroli str. 308, 371)

2.2.9 Dyrektor szkoły w okresie objętym kontrolą, corocznie dokonywał kontroli obiektów szkoły w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy szkoły, a raporty z kontroli przekazywał do organu prowadzącego[67], wskazując wnioski do realizacji[68]. Do dnia rozpoczęcia kontroli nie zostały

[66] Dz.U. z 2017 r. poz. 649.

[67] Raport kontroli obiektów Publicznej Szkoły Podstawowej im Janusza Korczaka w Czerwieńsku przekazano do Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku w dn. 2 września 2016 r., 12 września 2017 r. oraz 29 października 2018 r.

[68] W roku szkolnym 2016/2017 - przeprowadzenie remontu korytarzy szkolnych w budynku A, remont sali lekcyjnej nr 4, wymiana wewnętrznej instalacji elektrycznej w budynku A, remont toalet w budynku B.

W roku szkolnym 2017/2018 - wymiana wewnętrznej instalacji elektrycznej w budynku A, montaż głowic termostatycznych na grzejnikach, wymiana nawierzchni na dziedzińcu szkolnym, wykonanie instalacji odprowadzającej wody opadowe z boiska, naprawa ogrodzenia, wyposażenie nowej części szkoły zgodnie z instrukcją p.poż. oraz przepisami bhp.

zrealizowane: wymiana instalacji elektrycznej w budynku A, montaż głowic termostatycznych na grzejnikach, wymiana nawierzchni na dziedzińcu szkolnym, naprawa ogrodzenia, wykonanie bramy zamykającej teren szkoły od ul. Granicznej.
W szkole corocznie dokonywano kontroli stanu konstrukcyjno-budowlanego: budynku szkolnego oraz wydzielonych placów zabaw, boisk sportowych i urządzeń rekreacyjnych.

(akta kontroli str. 433-465)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Szkole Podstawowej w Czerwieńsku występują braki w wyposażeniu sal wykorzystywanych do prowadzenia procesu dydaktycznego.
a) W pomieszczeniach do nauki dla klas IV, V, VII, VIII brakuje wyposażenia określonego w nowej podstawie programowej z 2017 r., a w konsekwencji w przyjętych programach nauczania , tj. dla przedmiotu:
- chemia – brak sprzętu i odczynników chemicznych,
- technika – brak wyposażenia do działań wytwórczych,
- język obcy – w dwóch salach brak tablic interaktywnych, a w jednej – literatury tematycznej,
- historia – w czterech salach brak tablic interaktywnych i map historycznych,
- muzyka – brak tablicy interaktywnej,
- geografia – brak atlasu geograficznego.

Dyrektor szkoły wyjaśnił, że *po wejściu w życie reformy oświaty, w szkole brak było pracowni przedmiotowych, a tym samym pomocy dydaktycznych wykorzystywanych na lekcjach nowych przedmiotów. Nauczyciel chemii prowadzi swoje zajęcia z wykorzystaniem tablicy interaktywnej i wszystkie doświadczenia pokazuje uczniom w formie multimedialnej. Tym samym nie wykorzystuje potrzebnych do tego sprzętów i odczynników chemicznych. […] W sali, w której prowadzone są zajęcia z techniki, brak obecnie wymaganego wyposażenia do działań wytwórczych. Na każde zajęcia nauczyciel i uczniowie przynoszą niezbędne im przybory i materiały. Sala ta powinna stać się pracownią przedmiotową, jednak szkoła nie posiada wystarczających środków finansowych na jej stworzenie i wyposażenie. MEN nie przewidziało do tej pory możliwości dofinansowania wyposażenia pracowni techniki. Ministerstwo Edukacji Narodowej uruchomiło w 2018 r. dodatkowe środki finansowe na wyposażenie pracowni przyrodniczych (tj. chemicznej, fizycznej, biologicznej i geograficznej) z rezerwy 0,4% części oświatowej subwencji ogólnej na 2018 rok. Szkoła Podstawowa w Czerwieńsku otrzymała to wsparcie i obecnie trwają zakupy wyposażenia do wymienionych powyżej pracowni. Wszystkie pomoce trafią do szkoły do końca 2018 r.*
Odnośnie braku tablic interaktywnych w niektórych salach, gdzie prowadzone są zajęcia z języków obcych, historii lub muzyki dyrektor wskazał, że sale te wyposażone są w projektory multimedialne. W kwestii niewyposażenia niektórych sal wykorzystywanych na potrzeby zajęć z języków obcych lub historii w literaturę tematyczną, atlasy i mapy dyrektor wyjaśnił, że ww. pomoce są wypożyczane w razie potrzeby z innych sal, a ponadto nauczyciele historii i geografii wykorzystują na swoich zajęciach pomoce dydaktyczne w formie multimedialnej.

(akta kontroli str. 326-331, 371-373)

W roku szkolnym 2018/2019 – wymiana wewnętrznej instalacji elektrycznej w budynku A, montaż głowic termostatycznych na grzejnikach, wymiana nawierzchni na dziedzińcu szkolnym, wykonanie instalacji odprowadzającej wody opadowe z boiska, naprawa ogrodzenia, wykonanie bramy zamykającej teren szkoły od ul. Granicznej.

b) Nowa sala gimnastyczna (w budynku C) w roku szkolnym 2018/2019[69] nie została w pełni wyposażona w sprzęt, taki jak: kosze, piłkochwyty, siatki ochronne. W sierpniu 2018 r. na zakup wyposażenia tej sali została przyznana dotacja, na wniosek złożony przez Gminę w maju 2018 r.[70]. Z wyjaśnień Dyrektora wynika, że jeszcze w 2018 r. zostanie zamontowane wyposażenie nowej sali gimnastycznej.
Ponadto, w trakcie oględzin szkoły w dniu 15.11.2018 r. ustalono, że zarówno na boisku szkolnym, jak i w salach gimnastycznych w budynku A i C nie zostały umieszczone regulaminy bezpiecznego ich użytkowana. Dyrektor wyjaśnił, że *zawsze po przerwie wakacyjnej, a przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego, przeprowadzany jest przegląd BHP całego obiektu - w tym m.in. oznakowanie dróg ewakuacyjnych oraz umieszczenie tablic informacyjnych i regulaminów. Wszystkie one znajdowały się wówczas w każdym użytkowanym pomieszczeniu oraz na boisku szkolnym. Niestety, na krótko przed oględzinami szkoły, które były przeprowadzone w dniu 15 listopada 2018 r. zostały one zerwane przez uczniów, a tablica z regulaminem określającym zasady bezpiecznego użytkowania boiska szkolnego oderwana od ściany budynku „B".* Do końca kontroli NIK wszystkie brakujące regulaminy zostały umieszczone na swoich miejscach.
Szatnie przy starej sali gimnastycznej w budynku A mają wspólne wejście, do szatni dla dziewcząt przechodzi się przez szatnię dla chłopców, ww. nie zostały wyposażone w prysznice, co utrudnia uczniom zachowanie higieny i prywatności.
Dyrektor wyjaśnił, że *budynek sali gimnastycznej i zaplecza szatniowego pochodzi z 1961 r. W przeszłości był remontowany i przechodził gruntowną modernizację m.in. w 2007 r. […] Architektura budynku nie pozwala jednak na wygospodarowanie dodatkowego miejsca na łazienkę z prysznicami ani wytyczenie innego wejścia do szatni dziewcząt.*

(akta kontroli str. 307-308, 376-377, 481, 494-495)

c) W wypadku dwóch oddziałów na 19 zajęcia komputerowe (informatyka) były prowadzone w pracowni komputerowej w budynku A, niezapewniającej każdemu uczniowi dostępu do osobnego komputera. W sali tej, wyposażonej w 13 stanowisk z komputerem - zgodnie z planem lekcji w roku szkolnym 2018/2019 - zajęcia odbywają klasy liczące 17 i 18 uczniów[71]. Dyrektor wyjaśnił, że: w *przypadku aż 17 oddziałów, uczniowie korzystają z pracowni komputerowej w sali nr 402, gdzie mają do dyspozycji 24 stanowiska komputerowe. Układając plan lekcji dla klas IIa i Va, nie udało się jednak zaplanować zajęć komputerowych w tej sali. W budżecie szkoły nie wygospodarowaliśmy również odpowiednich środków finansowych, które pozwoliłyby na zakup dodatkowych 5 komputerów do sali nr 2. Obecnie czynimy starania, aby pozyskać dodatkowe komputery od firmy wspierającej działalność naszej szkoły. Mam nadzieję, że już w drugim półroczu - w sali nr 2 będziemy mieli wystarczającą ilość komputerów.*

(akta kontroli str. 326, 373)

2. Meble w dwóch świetlicach i stołówce nie zostały dostosowane do zasad ergonomii (wzrostu uczniów korzystających z tych pomieszczeń). Dwie z trzech sal, wykorzystywane w roku szkolnym 2018/2019 m.in. na potrzeby zajęć świetlicowych (w budynku B - sala dydaktyczna i w budynku A - stołówka), a także stołówki nie są wyposażone w meble odpowiadające wzrostowi uczniów – meble są zbyt duże dla

[69] W dniu oględzin 15.11.2018 r.

[70] W wysokości 50.000 zł na wyposażenie świetlicy i sali gimnastycznej, przy wniosku na 89.648 zł, z tego wyposażenie sali gimnastycznej 34.608 zł (obejmujący: m.in. zakup konstrukcji do koszykówki i koszy, bramek i siatki do piłki ręcznej, siatek ochronnych na ściany szczytowe i okna, piłkochwytów), a świetlicy – 55.040 zł.

[71] Klasa IIa (zajęcia komputerowe, czw. 11.45 – 12.30, cała klasa licząca 17 uczniów) i oraz Va (informatyka, wt. 8.00-8.45, cała klasa licząca 18 uczniów).

części korzystających z nich uczniów[72]. Dyrektor szkoły wyjaśnił, że p*omieszczenie pełniące rolę świetlicy, które znajduje się w budynku A, służy głównie uczniom dojeżdżającym do szkoły z klas IV-VIII. Oczekują oni w nim na autobus szkolny, który rozwozi ich do domu po zajęciach szkolnych. Ich pobyt w tym pomieszczeniu zwykle nie przekracza jednej godziny. Stoliki i krzesełka, które tam umieszczono, pozyskano z wygaszanego Gimnazjum w Czerwieńsku. Szkoła nie mogła w tym roku szkolnym zakupić dodatkowych mebli, tak aby zróżnicować ich wysokość, gdyż nie posiadała na to wystarczających środków finansowych. Wszystkie ławki i krzesła, które znajdowały się wcześniej w tym pomieszczeniu świetlicy, przeniesiono do sali lekcyjnej nr 204, która w poprzednich latach była wykorzystywana wyłącznie przez klasy I-III, a od 1 września 2018 r. została przeznaczona na zajęcia dla klas IV-VIII*. Kierownik świetlicy przy stołówce oświadczyła, że uczniowie klas młodszych jedzą pod opieką wychowawcy.

(akta kontroli str. 325, 373-374)

3. W Szkole Podstawowej nie w pełni zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki:

a) W pomieszczeniach szkoły nie zapewniono wszystkim uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych – nie zapewniono szafek dla uczniów klas IV-VIII. Stosownie do § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach[73] dyrektor zapewnia uczniom w szkole miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych. Dyrektor szkoły wyjaśnił, że *coroczny budżet szkoły nie pozwalał na zakup indywidualnych szafek. Taki zakup zaplanowaliśmy w bieżącym roku szkolnym. Połowa szafek została już zamówiona i trafi do szkoły do końca grudnia 2018 r. Pozostałe zakupimy w pierwszym kwartale 2019 r.*

(akta kontroli str. 304, 376)

b) W zakresie zapewnienia bezpiecznych warunków w Szkole stwierdzono:

- w budynku szkolnym: niewłaściwe zabezpieczenie w budynku C przestrzeni na obu klatkach schodowych i pomiędzy korytarzem wydzielonym na pierwszym piętrze budynku a salą gimnastyczną na parterze, w budynku A: uszkodzone obudowy grzejników w sali gimnastycznej, nierówne stopnie schodów, niezabezpieczone balustrady schodów przed ślizganiem się po nich[74];
- na terenie wokół szkoły, tj. nierówności części nawierzchni oraz wystającą studzienkę, brak bramy, uszkodzone ogrodzenie, zakończone częściowo drutem kolczastym na wysokości poniżej 1,8 m.

Tym samym naruszono odpowiednio: § 41 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie oraz § 7 ust.2 pkt 2 i § 16 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach na terenie szkoły.

W zakresie nieprawidłowości dotyczących budynku C dyrektor Szkoły wyjaśnił, że o*bie, znajdujące się w budynku „C" klatki schodowe, pełnią funkcję dróg ewakuacyjnych w sytuacji powstałego zagrożenia. Nie są, na co dzień użytkowane przez uczniów, gdyż przechodzą oni do budynku „C" bezpośrednio z korytarzy w budynku „B" – i to zarówno na parterze, jak i na pierwszym piętrze. Uczniowie nie*

[72] W budynku A znajduje się pomieszczenie przy stołówce przeznaczone na świetlicę dla uczniów dojeżdżających do szkoły i oczekujących na autobus (klasy IV-VIII). Ww. pomieszczenie i stołówka wyposażone są w niebieskie stoliki i krzesełka (rozmiar VI dla uczniów o wzroście od 159 – 188 cm).

[73] Dz. U. 2003 r. nr 6, poz. 69 ze zm. Do 29.11.2018 r. przepis ten brzmiał *w pomieszczeniach szkoły lub placówki zapewnia się uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych*.

[74] Powyższe narusza: § 41 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie oraz § 7 ust.2 pkt 2 i § 16 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach na terenie szkoły.

mogą samodzielnie przebywać na antresoli w budynku „C" i zgodnie z przyjętą w szkole zasadą, przerwy międzylekcyjne spędzają na korytarzach w budynku „B" lub, jeśli pozwalają na to warunki atmosferyczne, na boisku szkolnym pod opieką nauczycieli, którzy pełnią tam dyżury i sprawują bezpośrednią opiekę nad uczniami. Do 14 grudnia 2018 r. zostanie zamontowane wyposażenie sali gimnastycznej w budynku „C". W ramach tego wyposażenia zaplanowano montaż siatki ochronnej, która dodatkowo zabezpieczy antresolę nad areną sportową.

Do dnia 20.12.2018 r. ww. nie zostało zamontowane, a termin został przesunięty na wniosek wykonawcy na koniec grudnia.

Odnosząc się do budynku A, Dyrektor wyjaśnił: *obudowy grzejników na sali gimnastycznej zostały uszkodzone podczas codziennej eksploatacji. […] Stopnie schodów prowadzące do szatni z budynku A posiadają różną wysokość. Zostały one wykonane w 1988 roku, kiedy prowadzono pierwszą rozbudowę szkoły. Ich obecna przebudowa jest bardzo skomplikowana pod względem technicznym i wymaga dużych nakładów inwestycyjnych. Zwrócę się niezwłocznie do organu prowadzącego szkołę, o zabezpieczenie w planie finansowym na rok 2019 odpowiednich środków na wykonanie dokumentacji technicznej tej przebudowy oraz środków na wykonanie nowego biegu schodów.* Odnośnie ogrodzenia terenu: *podjąłem decyzję o zakupie nowej siatki, która zostanie zamontowana w miejscu uszkodzenia oraz dodatkowo na całej długości płotu - na granicy działki z sąsiadem, który zamontował od swojej strony drut kolczasty. Drut ten miał zabezpieczyć teren szkoły przed agresywnym psem, którego właścicielem jest sąsiad szkoły. Podczas rozbudowy szkoły, która zakończyła się w lutym 2018 r., zostało rozebrane ogrodzenie szkoły od stronu ul. Granicznej. […] Ponieważ w planie finansowym szkoły na 2018 r. nie przewidziano takiego zakupu, postanowiliśmy wykonać bramy wjazdowe systemem gospodarczym. Brama wjazdowa od strony północnej została już wykonana i zamontowana, natomiast od strony południowej jest w trakcie realizacji.*

Nawierzchnię terenu wokół szkoły, według wyjaśnień dyrektora *organ prowadzący szkołę przewidział do wymiany w kolejnym etapie modernizacji ciągów komunikacyjnych na terenie szkoły. […] Obecnie podjąłem działania zmierzające do usunięcia występujących tam nierówności i obniżenia studzienki kanalizacyjnej.*

Dyrektor poinformował o terminach usunięcia nierówności terenu, obniżenia studzienki, naprawy ogrodzenia i obudowy grzejników, założenia siatki zabezpieczającej w budynku C, co powinno nastąpić do końca kontroli NIK.

Do końca kontroli NIK ww. nieprawidłowości zostały usunięte, poza założeniem siatki w budynku C.

Odnośnie balustrad schodów dyrektor wyjaśnił, że nie zaobserwowano, aby uczniowie zsuwali się po poręczach.

(akta kontroli str. 377-380, 493-495)

4. Wyposażenie sanitariatów w armaturę sanitarną jest niewystarczające – jest zbyt mało misek WC i pisuarów. W toaletach dla:

- chłopców znajduje się 6 misek ustępowych, 6 pisuarów i 8 umywalek, a powinno być odpowiednio co najmniej: 10 misek, 19 pisuarów, 5 umywalek;
- dziewcząt - 10 misek i 10 umywalek, a powinno być 19 misek i 6 umywalek[75].

[75] Dla dzieci w wieku szkolnym od 7 do 11 lat:
- toalety dla chłopców: 1 miska WC wysokość 35 cm na każdych 20 chłopców, 1 pisuar na wysokości 50 cm na każdych 10 chłopców, 1 umywalka na wysokości 65-75 cm na każdych 40 chłopców. Wymagania dotyczące szkoły uwzględniając liczebność chłopców: 6 misek, 12 pisuarów, 3 umywalki,
- toalety dla dziewczynek: 1 miska WC wysokość 35 cm na każde 10 dziewczynek, 1 umywalka na wysokości 65-75 cm na każde 40 dziewczynek. Wymagania dotyczące szkoły uwzględniając liczebność dziewczynek: 13 misek, 4 umywalki;

dla dzieci w wieku szkolnym od 12 do 15 lat:

Toalety zostały wyposażone w ilość misek odpowiednią dla 220 uczniów, w tym 120 chłopców i 100 dziewcząt, podczas gdy w roku szkolnym 2018/2019 do szkoły uczęszczało 356 uczniów[76]. W związku z rosnącą liczbą uczniów po reformie niedobór ten pogłębił się. Dyrektor szkoły wyjaśnił, że *przed modernizacją nie mieliśmy wiedzy o zmianach, jakie nastąpią w polskiej oświacie. [….] Dane demograficzne dla Gminy Czerwieńsk nie zakładały gwałtownego wzrostu ilości uczniów w szkole, a wręcz ich stopniowy spadek. To dlatego, w projekcie budowlanym nowej sali gimnastycznej i trzech pracowni przedmiotowych, nie uwzględniono dodatkowych pomieszczeń sanitarnych - tylko gruntowną modernizację starych (pochodzących jeszcze z 1988 r.), które znajdowały się w budynku „B". Wzrost ilości uczniów spowodowany został przez utworzenie w szkole klas siódmych i ósmych, co zaburzyło wymaganą w rozporządzeniu ilość urządzeń sanitarnych. […] Powierzchnia toalet uniemożliwia montaż większej ilości urządzeń sanitarnych.*

(akta kontroli str. 306-307, 374-375)

OCENA CZĄSTKOWA

Stan zatrudnienia nauczycieli był adekwatny do potrzeb szkoły wynikających z realizowanych zadań dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych. Pojawiło się natomiast zjawisko tzw. „wędrujących nauczycieli", co zdaniem NIK może negatywnie wpływać na proces dydaktyczny. Zatrudnieni nauczyciele, poza dwoma wyjątkami posiadają odpowiednie do realizowanych zajęć edukacyjnych kwalifikacje, wszyscy nauczyciele podnosili swoją wiedzę ogólną i zawodową uczestnicząc w szkoleniach związanych z wprowadzanymi zmianami w systemie oświaty.

Na początku roku szkolnego wszyscy uczniowie dysponowali kompletem podręczników i materiałów edukacyjnych do każdego przedmiotu.

W związku ze zwiększoną liczbą uczniów wynikająca ze zmian w systemie oświaty po 1 września 2017 r. pojawiły się lub nasiliły negatywne zjawiska, polegające na:

- przekroczeniu liczebności grup na zajęciach wyrównawczych z języka polskiego;
- niezachowaniu zasad higieny procesu nauczania, tj. wystąpieniu dni, w których kumulowane są zajęcia z dominującą pracą statyczną i długotrwałą koncentracją, a także planowanie takich zajęć po szóstej godzinie lekcyjnej i łączenie ich bloki,
- zmniejszeniu dostępności szkolnych kół zainteresowań oraz zajęć dla uczniów szczególnie uzdolnionych.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące braku aktualizacji statutu szkoły oraz braku informacji o obowiązywaniu programów nauczania przez kolejne lata miały charakter formalny.

W związku z zakończoną budową budynku, w którym znalazły się trzy sale dydaktyczne oraz sala gimnastyczna wraz z infrastrukturą sanitarno-higieniczną poprawiły się warunki lokalowe od roku szkolnego 2018/2019, co złagodziło skutki reformy. Nadal jednak występują braki w wyposażeniu sal w pomoce dydaktyczne, które w związku z uzyskaniem dofinansowania powinny zostać usunięte do końca roku. W związku ze zwiększającą się liczbą uczniów szkoła w wypadku dwóch oddziałów nie była w stanie zapewnić każdemu uczniowi dostępu do komputerów, w świetlicy i stołówce – mebli dostosowanych do wzrostu uczniów, dla uczniów klas IV-VIII – szafek, a także lektur zgodnych z nową podstawą programową w wystarczającej ilości. Dyrektor podejmuje jednak działania, które powinny

- toalety dla chłopców: 1 miska WC na wysokości 42 cm na każdych 20 chłopców, 1 pisuar na wysokości 57 cm na każdych 10 chłopców, 1 umywalka na wysokości 75-85 cm na każdych 40 chłopców. Wymagania chłopcy: 4 miski, 7 pisuarów, 2 umywalki,
- toalety dla dziewczynek: 1 miska WC wysokość 42 cm na każde 10 dziewczynek, 1 umywalka na wysokości 75-85 cm na każde 40 dziewczynek. Wymagania dziewczynki: 6 misek, 2 umywalki.

[76] Według SIO na dzień 30.09.2018 r.

pozwolić na usunięcie tych braków wyposażenia. Niewystarczająca, w stosunku do zwiększonej liczby uczniów jest ilość armatury sanitarnej.
W budynku i na terenie szkoły nie zapewniono uczniom bezpiecznych warunków w zakresie wskazanym powyżej, jednak dyrektor szkoły niezwłocznie podjął działania zmierzające do usunięcia tych nieprawidłowości, a większość z nich wyeliminował przed zakończeniem czynności kontrolnych.

OBSZAR

3. Współpraca z instytucjami przy wprowadzaniu zmian w systemie oświaty

Opis stanu faktycznego

3.1. Dyrektor szkoły podejmował działania na rzecz realizacji zdiagnozowanych potrzeb szkoły wynikających z konieczności wprowadzenia reformy oświaty. Były to działania zmierzające do pozyskania pomocy dydaktycznych niezbędnych do prowadzenia zajęć z takich przedmiotów jak: biologia, chemia, fizyka, geografia oraz wyposażenia nowej sali gimnastycznej (opis w pkt 2.2.1 wystąpienia).

(akta kontroli str. 320-321, 336-340, 472)

3.2. Dyrektor współpracował z instytucjami współodpowiedzialnymi za wdrożenie reformy, tj. z organem prowadzącym oraz z kuratorium oświaty w wymaganym prawem zakresie (opis w pkt 1.2). Ponadto dyrektor wielokrotnie uczestniczył w naradach z Burmistrzem Czerwieńska oraz w posiedzeniach Komisji Infrastruktury Społecznej i Porządku Publicznego Rady Miejskiej w Czerwieńsku. Przedstawił również, opracowane przez siebie warianty wykorzystania obiektów oświatowych i dalszego zatrudnienia nauczycieli po likwidacji gimnazjum. Był pomysłodawcą przejęcia od Powiatu Zielonogórskiego i prowadzenia przez Gminę Liceum Ogólnokształcącego w Czerwieńsku, w którym mogliby częściowo znaleźć zatrudnienie nauczyciele z wygaszanego Gimnazjum. Uczestniczył w spotkaniach z Minister Edukacji Narodowej oraz Lubuskim Kuratorem Oświaty.

(akta kontroli str. 85-91, 102-115, 473)

3.3. Dyrektor podejmował współpracę na rzecz wprowadzenia zmian w systemie oświaty również z innymi instytucjami, tj. z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Sulechowie - w sprawie wdrożenia w życie zapisów nowego rozporządzenia o pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz z halą sportową „Lubuszanka" w Czerwieńsku, w której organizowano część zajęć wychowania fizycznego oraz czwartej godziny wychowania fizycznego. Pozwoliło to na częściowe „rozładowanie" bardzo już obciążonej sali gimnastycznej w szkole.

(akta kontroli str. 473-474, 481, 485-493)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości .

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor prowadził współpracę z instytucjami odpowiedzialnymi za wprowadzenie zmian, nawiązywał z własnej inicjatywy współpracę z organem prowadzącym, organem nadzoru pedagogicznego oraz innymi podmiotami w kwestii podjęcia aktywnych działań na rzecz płynnego wdrożenia reformy oświatowej. Dyrektor podejmował także działania na rzecz realizacji zdiagnozowanych potrzeb szkoły wynikających z konieczności wprowadzenia reformy oświaty.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Dokumentowanie opinii rady rodziców w sprawie planów finansowych, o której mowa w art. 84 ust. 2 pkt 3 Prawo oświatowe.
2. Zaktualizowanie Statutu szkoły.

3. Zapewnienie realizacji zajęć o charakterze terapeutycznym przez nauczycieli posiadających wymagane przepisami prawa kwalifikacje,
4. Przestrzeganie wymagań dotyczących liczebności grup na zajęciach WF oraz na zajęciach wyrównawczych.
5. Zmianę organizacji nauczania od roku szkolnego 2019/2020 w zakresie czwartej godziny WF oraz wyeliminowanie kumulacji zajęć, gdzie dominuje praca statyczna i długotrwała koncentracja i łączenia ich w bloki, celem zapewnienia przestrzegania zasad higieny procesu nauczania.
6. Opracowywanie zestawów programów nauczania i zestawów podręczników, na podstawie których odbywa się kształcenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
7. Realizacja zadeklarowanych działań w zakresie pełnego wyposażenia: pomieszczeń szkolnych, w tym nowej sali gimnastycznej (w pomoce dydaktyczne, szafki, lektury szkolne, zabezpieczenie antresoli).

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 21 grudnia 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektora
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis

Kontrolerzy
Lidia Sobkowiak-Mariasz
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Ewa Grosse
Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis